

ΦΥΣΙΚΟΙ ΚΑΙ ΗΘΙΚΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ.

Γνωρίζουσιν ἄρα γε πάντοτε οἱ ἄνθρωποι διατί μισοῦνται καὶ διατί ἀγαπῶνται; Ἐπειδὴ διαφέρουσι τὰ ἐνδύματί των, καθὼς καὶ τὰ κειροκράδοτά των ἔθιμα, αἰσθάνονται ἀντιπάθειαν πρὸς τοὺς ἄλλους· τοιαύτη ὑπάρχει ἡ φύσις των, τοιαύτη δὲ ὑπῆρξε καὶ ἔκπλαι.

Ματαίως ὁ πολιτισμὸς ἐξομαλύνει τὰς διαφορὰς, αἱ ὁποῖαι διαχωρίζουσιν ὡς βουὰ καὶ ὄρη τὰ ἔθνη ματαίως δὲ προσέτι ἐξαλείφει βαθμηδὸν καὶ τὰς ἀπρηχαιωμένας προλήψεις· ἐπειδὴ αἰετοπερὶ διαμένουσι μυστηριώδεις τινὲς αἰτίαι σκανδάλων καὶ ἔριδος καὶ ἀποστροφῆς, τὰ δὲ πᾶθη ἐμφωλευούσιν, ἐκτείνονται καὶ πολλαπλασιάζονται οὐ μόνον ἀπὸ λαοῦ εἰς λαὸν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν, ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν καὶ ἀπὸ κώμης εἰς κώμην. Ἐπιμελεῖται ἡ πολιτικὴ νὰ συνάψῃ εἰς ἓν τὴν Ἰρλανδίαν, τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Σκωτίαν, ἀλλὰ δύναται νὰ συγχωνεύσῃ ἀλληλομάχους χαρακτῆρας; Δὲν ὑπάρχει προφανῶς ἐνταῦθα μὲν τύπος Σαξωνικὸς, ἐκεῖ δὲ ἦθος Πικτῶν, ἀλλαχοῦ δὲ καταγωγή ἀσιατικὴ;... Ἐπειτα τὸ αὐτὸ στοιχεῖον προφέρεται διαφόρως παρ' αὐτῶν ὁ Ἰρλανδοὺς π. χ. ἐκφωνεῖ U, ὁ Ἀγγλὸς A, ὁ Σκῶτος O· ὁ μὲν ἀγαπᾷ τὸ ἐκ κριθῆς μεθυστικὸν ποτὸν (Whisky) ὁ δὲ τὸ ἐξ ἀρκουθιδίων gin, ὁ δὲ τὸ ἐκ φοινίκων todd, ἀλλὰ καὶ οἱ τρεῖς

Τόμ. Β'

λαοὶ οὗτοι μισοῦσιν ὁμοίως τὸν Γάλλον διότι ἀγαπᾷ τὸ ἀλιπὲς ῥόφημα (τὴν νηστήσιμον σοῦπκν). Δοκίμασον λοιπὸν νὰ συμβιάσῃς ὀριστικῶς τὸν Μασσαλιώτην, τὸν Διλλουάσιον, τὸν Ἀοινιώτην καὶ τὸν Πικάρδον! Καὶ οἱ τρεῖς βεβαίως ἔχουσι τὴν αὐτὴν πατρίδα, ἀλλὰ τὰ ἔθνη των παραλλάσσουσιν· ὅθεν ὁ κάτοικος τῶν Παρισίων θεωρεῖ ὡς ξένους τοὺς ἐπαρχιώτας Γάλλους, ὁ δὲ τῶν μεσημβρινῶν παραλίων ἀποστρέφεται τὸν Παρισιανόν . . .

Οἱ φιλόσοφοι ἐπαναλαμβάνουσι πάντοτε ὅτι ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου ὑπάρχει ἡ αὐτὴ παντοῦ· ἀλλ' ὁ Πασκάλης ἐδόξαζεν ὀρθώτερον λέγων, ὅτι ὅσα ἐξετάζομεν βαθύτερον τοὺς ἀνθρώπους, τόσῳ μᾶλλον ἀνακαλύπτομεν νέας διαφορὰς, ὥστε ἡ φαινόμενη αὐτῶν ὁμοιότης κατακερματίζεται εἰς πλῆθος ἀνομοιοτήτων· δύο δὲ συμβεβηκότα παραπλήσια καὶ δύο χαρακτῆρες ὁμογενεῖς φέρουσι πάντοτε ἄλλοια ἀποτελέσματα. Οὕτω π. χ. ἡ ἀρπαγὴ τοῦ Κρόμβελ ἔληξεν εἰς γενικὴν εἰρήνην, ἀλλ' ἡ μοναρχία τοῦ Βονοπάρτου ἔφερε καθολικὸν πόλεμον. Ἡ ἀποκατάστασις τοῦ Β'. Καρόλου ἐπέσφην ἄκραν διαφθοράν, ἡ δὲ τοῦ ΙΗ'. Λουδοβίκου ἐνίσχυσε τοὺς Ἰησοῦίτας.

Τοιοιουτρόπως τὰ γενικὰ ἀξιώματα ἀπατῶσι πάντοτε, καὶ κινδυνεύομεν βαρῶς νὰ σφάλωμεν, ἀνλαμβάνωμεν αὐτὰ μόνον εἰς τὰς κρίσεις ἡμῶν ὀδηγούς.

Κατὰ τοῦτο μάλιστα διακρίνεται ὁ εὐφυὴς ἄνθρωπος, ὅτι ἀμέσως ἐκ πρώτης ὄψεως ἀνακαλύπτει τὰς ἀναλογίας καὶ τὰς διαφορὰς. Ὅτε ἐξωσμένος εἰς τὴν νῆσον Διθλίαν (Elba) ὁ Ναπολέων ἔλαβεν ἐν

Τευχ. ΚΗ'

των πλουσίων αὐτῶν ἐνίοτε οὔτε ἄρτον σχεδὸν δύνασαι νὰ εὔρῃς τὸ ἐσπέρας, μάλιστα δὲ τὴν νύκτα. ἐπειδὴ τὰ περισσεύματα τῆς τροπῆς οἱ ὑπηρεταὶ θεωροῦσιν ὡς ἰδιοκτησίαν των ἀναμφισβήτητον.

Ἄν κατὰ τύχην ὁ ὑπηρετής δὲν δαπανήσῃ εἰς ἀσωτίας τὸν μισθόν του, αἱ μὲν νεάνιδες τὸν μεταβάλλουσιν εἰς κοσμήματα, οἱ δὲ ἄνδρες εἰς ἀργυροῦς δακτυλίου, ἢ τὰ ῥίπτουσιν εἰς τὸ καπηλεῖον.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑπάρχουσι χιλιάδες ἴσως ἀποθεματηρίων, ὅπου τὰ οἰκονομούμενα ἀποταμιεύονται ἐπὶ τόκῳ· εἰς τὴν Ἰταλίαν ὁμοῦ καὶ τὴν Ἰσπανίαν δυσκόλως θέλει κατορθωθῆ τὸ τοιοῦτον.

Οἱ ἄνθρωποι τῶν μεσημβρινῶν τόπων ὀλίγον φροντίζουσι περὶ ὅσων φρονοῦσιν, ἢ λέγουσιν ἄλλοι, τοῦναντίου δὲ εἰς τοὺς βορείους τόπους μεριμνῶσι πολὺ περὶ τῆς κοινῆς ἐν γένει γνώμης.

Ἡ ἐπαιτεία καταντᾷ ἀδιόρθωτος καὶ ἀφευκτος εἰς τὰ νότια κλίματα· ὅθεν εἰς τὴν Ῥώμην ἐν μέσῳ τῆς πομπῆς τῶν τελετῶν καὶ τῶν πολυτελῶν παρατάξεων θλίβεται ὁ περιηγητὴς ὑπὸ τοῦ θεάματος τῆς ἐπαιτείας, τῶν ῥακῶν καὶ τῶν πληγῶν, ἢ διαφόρων πηρώσεων.

Οὐδαμοῦ ἴσως πλήθουσιν οἱ πτωχοὶ ὅσον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἀλλ' ἢ πενία των κρύπτεται ὑπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ σχηματισμοῦ. Ὅταν ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσίας, ὑπῆγε κατὰ πρῶτον εἰς τὸν Λονδίνον ἐθαύμασε μὴ ἀπαντήσας τοὺς τόσον συνήθεις ἀλλαχοῦ πτωχοῦς· ὅθεν ἐκστατικὸς ἠρώτησε τὸν πρέσβυν του· ποῦ εὐρίσκονται οἱ τοσοῦτον διαθρυλλοῦμενοι πτωχοὶ τῆς Ἀγγλίας; ἐπὶ τοὺς ὁποίους δαπανᾶται μέρος τῆς δημοσίου προσόδου; ἀλλ' ὁ πρέσβυς τὸν ἐβεβαίωσεν ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν περισταμένων, ἢ περιπατούντων ἐκεῖνων ἀνθρώπων, οἵτινες ἔφερον μεταξὺ τῆς περισκελίδας ἐστεροῦντο ἴσως κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου. (Σισμὸνδης πολιτ. οἰκονομία.)

Διαφέρουσι δὲ καὶ αἱ κατακτήσεις τῶν βορείων ἐθνῶν παρὰ τὰς τῶν μεσημβρινῶν· διότι αἱ μὲν πρῶται ὑπάρχουσιν ἐπιχειρήσεις ἐθνικαί, καθὼς π.χ. ἡ τῆς Ῥωσίας, ἢ καὶ τῶν Ὀθωμανῶν αὐτῶν· αἱ δὲ προσωπικαί, καταλήγουσαι καὶ ἀφανιζόμεναι εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς τοῦ πορθητοῦ, ὡς ἦσαν αἱ τοῦ Ναπολέοντος.

Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἄρκτου ὑπάρχει τόσον ἐπίμονος καὶ ἐκδικητικὸς καὶ ἐσκεμμένος, ὥστε μονομαχῶν ὁ κάτοικος τῆς Νοβεργίας μετεχειρίζετο ἀπλοῦν μαχαίριον, τοῦ ὁποίου ἡ λεπίς εἶχε προσδιωρισμένον πλάτος· ὁ προπαρσκευαζόμενος μαιοφόνος ἐκράτει τοιοῦτοτρόπως τὸ ὄργανον τοῦ θανάτου, ὥστε νὰ μὴ γίνῃ ἢ πληγὴ βαθυτέρα παρὰ τὴν γενομένην συμφωνίαν. Εἰς τὰ καφενεῖα τῆς Ἰταλίας τούναντίον ὁ δολοφόνος ἐπιπίπτει κατὰ τοῦ ἐχθροῦ αἰφνιδήως.

Ὁ κάτοικος τοῦ βορρᾶ μόνον σχεδὸν διὰ τῆς φιλοπονίας δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν διανοητικὴν ἰκανότητα τοῦ μεσημβρινοῦ, ὅστις ἐκ φύσεώς τὸν υπερβαίνει κατὰ τοῦτο.

Εἰς τὰς μεσημβρινὰς χώρας ἡ πρωτεύουσα δὲν ὑπερέχει τῶν ἄλλων, ὡς τὸ Λονδίνον καὶ οἱ Παρίσιοι. Ὅθεν οἱ Ἰταλοὶ διατηροῦσιν εὐκολώτερον τὴν

ἀτομικότητά των. Ἀφ' οὗ διέβηκε τὴν Ῥώμην, δὲν εὐρίσκεις πλέον ξενοδοχεῖον, ὥστε ἀνάγκη πᾶσα νὰ καταλύσῃς εἰς ἰδιώτας.

Εἰς τοὺς θερμοὺς τόπους τὸ σῶμα γίνεται εὐκρινότερον, ἢ μᾶλλον ἀνεπτυγμένον, καθὼς καὶ τὸ πνεῦμα, ἐν ᾧ ἀμφότερα ἀποναρκοῦνται εἰς τοὺς ψυχρούς. Διὰ τοῦτο εἰς τὴν Ἰταλίαν μάλιστα καὶ τὴν Ελλάδα εὐρίσκον ἀνέκαθεν ἢ γλυπτικὴ τέχνη τὰ ἀριστα ὑποδείγματα.

Εἰς τὰ δυσχεμεῖα κλίματα ὁ ἄνθρωπος γίνεται σκεπτικώτερος· διότι καθήμενος ἐντὸς τῆς οἰκίας του πολλοὺς μῆνας ἔχει τὸν νοῦν ἥσυχον, οὗτ' ἀντιπερισπᾶται ὑπὸ τῶν ἐξωτερικῶν ἀντικειμένων, οὕτω δὲ συνειθίζει ἐξ ἀνάγκης εἰς τὴν μελέτην· ὁ δ' ἄνθρωπος τῶν μεσημβρινῶν τόπων διασκεδάζει τὴν προσοχὴν του εἰς τὰ ἐξω· ὅθεν γίνεται ὀξὺς καὶ ἐπιπόλαιος περὶ τὰ διανοήματα καὶ τὰς πράξεις του.

Αὐξάνει πολὺ ταχύτερον ὁ ἄνθρωπος εἰς τὰ θερμὰ κλίματα, ἀλλὰ καὶ γηράσκει ὁμοίως. Ὁ Μωάμεθ ἀρχηγὸς τῆς θρησκείας τῶν Ὀθωμανῶν ἐνυμφεῖθη ἐνεναετῇ, ἢ δωδεκαετῇ τὴν τρίτην του γυναῖκα, τὴν Φατμέ· εἰς δὲ τὴν Γερμανίαν, τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Ῥωσίαν καὶ Σκανδιναβίαν μόλις εἰς εἴκοσιν ἐτῶν ἡλικίαν ὑπάρχουσιν αἱ νεάνιδες ἐπίγαμοι, ἐκτὸς μόνον ἂν ἀνεπτύξαν πρῶτῳ· τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα διὰ κακῆς καὶ παρημελημένης ἀγωγῆς, δι' ἀσέμων δηλ. ἀκουσμάτων καὶ θεαμάτων κτλ. καθὼς ἐπιταχύνουσι καὶ τὴν αὐξήσιν τινῶν φυτῶν διὰ τῆς θερμότητος.

Διαφέρει τὸ γῆρας τῶν θερμῶν τόπων καὶ τῶν ψυχρῶν· οἱ γέροντες τοῦ βορρᾶ πάσχουσιν ἀρθρίτιν καὶ φροντίζουσι μόνον πῶς νὰ διατηρήσωσι τὰ ἀμυδρὰ ζώπυρα τῆς ζωῆς· ὁ γέρον ὁμοῦ Ἰταλὸς καταγίνεται ἐτι εἰς τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ἀρχαιολογίαν. Ἄ, δυστυχῆς ἐγὼ, ἔλεγεν ὁ Κανόβας πνέων τὰ λουίσβια, δὲν θέλω πλέον πλάσαι Ἄφροδίτην. *Dunque non faro piu Venere.* Ποῖακίς εἰς τὸ θέατρον εἶδον καὶ ἤκουσα ἐρίζοντας περὶ τῶν θελήτηρων τῆς Κυρίας Mars καὶ τῆς K. Σεντᾶ, ἢ Μαλιβᾶν πολιούς, ἀλλ' εὐρώστους γέροντας, ὡς ἂν διετήρουν ὅλην τῆς νεότητος τὴν ἀκμὴν καὶ τῶν παθῶν τὴν δύναμιν.

Οἱ Ἀμερικανοὶ ἀγάλλονται καὶ θαυμάζονται κατ' ἐξοχὴν, ὅταν βλέπωσι τοὺς ξένους ἐρευνῶντας φιλαρεσκῶς τὰ ἀριστα τῆς πολιτείας των· σημεῖον πατριωτισμοῦ καὶ φιλοτιμίας ἐθνικῆς ἀξιάγαστον. Ἀλλὰ γέλασον ἔμπροσθεν τοῦ Νεαπολίτου, περιπατῶν τὴν πατρίδα του, τὰς γυναικῆς τῆς, τοὺς ἰερεῖς καὶ τοὺς Λαζαρόνους, καθὼς καὶ τοὺς ἀρχοντάς τῆς καὶ τὴν βιομηχανίαν, καὶ τὴν πολιτείαν, καὶ τὴν θρησκείαν, καὶ τὰ ἥθη, καὶ τὸ θέατρον, καὶ τὴν πολιτικὴν, καὶ τὸν ἰδιαιτέρον βίον, ἀπὸ τὸ παλάτιον τοῦ ἐμοῦ μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τῆς Ἀπουλίας· οὔτε κινεῖται, οὔτε φροντίζει. Τί μοι μέλει, ἴσως σοὶ εἶπῃ, ἐγὼ τρώγω τὰ μακαρονιά μου, τὰ δὲ λοιπὰ καταντῶσιν εἰς ἐμὲ ἀδιάφορα. Ἡ ἀναισχυντία ἀνήκει μάλιστα εἰς τοὺς Νεαπολίτας, οὐχὶ διότι ἔχουσιν ἀρχεῖον χαρακτῆρα, ἀλλ' ἢ ἠδυσπάθεια καὶ ὁ ἀνελεύθερος βίος ἐξάλειψαν ἀπ' αὐτοὺς καὶ τὸ αἶσθημα τῶν κοινῶν αὐτῶν καθηκόντων· ἀπέμαθον δὲ νὰ ἐρυθριῶσιν,

καὶ ἡ λέξις αἰδῶς οὐδὲν σημαίνει εἰς τὰς ἀκοάς των. Μὴ θαυμάζωμεν ἂν αἱ Καπρέαι (Χοιράδες) καὶ ὁ μαγικός τῆς Νεαπόλεως κόλπος ἐξηρατίσάν ποτε τόπος ὄργιων καὶ σκανδαλώδους ἀκολασίας καθὼς μέχρι τοῦδε. Ἐρπεῖ ὑπὸ τοὺς πόδας σου ὁ ὄχλος καὶ σὲ καταπιέζει, ἐξέχει δὲ κατὰ τὴν ἀναίδειαν καὶ τὴν ταπεινοφροσύνην, τὰ δύο ἄκρα. Στῆθι ἐπὶ τινος κρηπιδώματος τῆς ἀκτῆς καὶ ἀγόρασον χρυσόμηλα παρὰ τινος· ἐνῶ προσφέρεις τὸ ἀργύριον, ἢ χεῖρ του ἀποπλανωμένη εἰσδύει εἰς τοὺς κόλπους τοῦ φορέματός σου· ἂν δὲ τὸν καταφοράσης κλέπτοντα, γελᾷ μόνον, ἔπειτα δὲ σοὶ προσφέρει ἄλλα χρυσόμηλα, ὡς ἂν οὐδὲν συνέβη.

Εἶδον (λέγει τις περιηγητῆς) τινὰ ἐκ τῶν ὀδηγῶν ὅτι μὲ ἠκολούθει περὶ τὸ ἀπὸ ὀγδῶς ὥρας πρωτῆς μέχρι τῆς ἐσπέρας, προθυμεῖτο νὰ λαμβάνῃ τὸ βινομάκτρον, τὸ ὁποῖον ἄφινι νὰ πίπτῃ, καὶ τὸ ἐκλεπτεν, ἔπειτα δὲ μοι προτέφερε τὴν ὑπηρεσίαν του. Οὐδεμίαν ἀπειλὴν τὸν ἐτάραττεν, ἀλλ' ἐγέλα, ὡς αἰκίαν τὸν ἐβλεπον· ὅτε δὲ περὶ λύχνων ἀφᾶς ἐπέστρεφον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον καὶ ἦδη εἰσερχόμεν εἰς τὸ δωμάτιόν μου μὲ ἠρώτα, ἂν εἶχον χρεῖαν τινὸς πράγματος εἰς τὴν ἐπαύριον. Εἶδον ἀσκαρδαμυκτὴν τὸν ῥακενδύτην τοῦτον καὶ ἐθαύμασα τὴν τοσαύτην ἀναίδειάν του· ὅθεν τῷ ἔδωκα δύο ῥαπίσματα, ἐν σκοῦδον Νεαπόλεως καὶ ἐν ποτήριον λεμονοπότου! Τίς ἀμφιβάλλει ὅτι ἀνεχώρησε φαιδρότατος; Τόλμησον, ἂν θέλῃς, νὰ προχωρήσῃς εἰς τὸ λεγόμενον Lago del Castelo, ἢ σύχνας εἰς τὰ ὄχηματα τῆς ἀγορᾶς· εἴκοσι μάστιγες θέλουσι κλαγγίσει σινάμα· ὥστε κινδυνεύεις νὰ τυφλωθῇς· εὐτυχῆς ἂν δὲ σὲ ἀναγκάσωσιν οἱ αὐθάδεις νὰ ἀναβῆς εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀμαζάν των!

Λέγονται σκυιοὶ, ὅπως οὖν ἢ βράβαροι καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ· ἀλλὰ δὲν φέρονται ἀναιδῶς ὡς ζηλωταὶ ὁμοῦ τῆς ἀνεξαρτησίας, προσβάλλουσιν ἀταράχως καὶ θλάπτουσι πολλαχῶς τοὺς ἄλλους. ἔχουσι δὲ τοσαύτην ἐλευθερίαν καὶ τοσοῦτον θάρρος εἰς τὸ κατὰστρωμα τοῦ πλοίου, ἢ εἰς τὴν αἵθουσαν συναστροφῆς, ὅσον εἰς τὸ δωμάτιόν των.

Διαφέρουσι τὰ ἐλαττώματα τῶν λαῶν διὰ φυσικούς καὶ ὑλικούς, οὕτως εἶπεῖν, λόγους.

Οἱ ἄνθρωποι τῆς μεσημβρίας διαγούσιν εἰς τὰ ἐξω, οἱ δὲ τοῦ βορρᾶ οἰκοῦνται· οὗτοι ἔχουσι χρεῖαν πολλῆς τροφῆς, ἐκείνοι δὲ ἀρκοῦνται καὶ εἰς ἐλαφροτάτην. Γαστρίμαργοι εὐρίσκονται μάλιστα εἰς τὰς βορείους χώρας. Ὁ μεσημβρινὸς ἄνθρωπος ὀλίγον ἐργάζεται, ἀλλὰ καὶ ὀλίγον τρώγει, οἶον χόρτα καὶ μᾶζαν, οὔτε ἔχει ἀνάγκην ἐρεθιστικῶν οἶον ἄρτου καὶ τοιοῦτων ἄλλων. Ἐκτεθειμένος εἰς τὸ ψυχρὸν καὶ τὴν ὑγρασίαν ὁ κάτοικος τῶν δυσχεμερῶν τόπων ἀντιπαλαίει συνήθως διὰ τῶν θερμῶν ποτῶν. Ἡ γῆ, τὴν ὁποίαν γεωργεῖ, ὑπάρχει ὀλιγώτερον εὐφορος παρὰ τὴν τῶν μεσημβρινῶν τόπων· διὰ τοῦτο πολλαπλασιάζει καὶ αὐτὸς τοὺς κόπους του εἰς τὴν καλλιέργειάν τῆς. Ἡ ζωικὴ τροφή, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζεται, βαρύνει ὅπως οὖν τὸν στόμαχόν του, ὥστε ἔχει ἀνάγκην βοηθημάτων. Διὰ τοῦτο εἰς τὴν Σκανδιναβίαν ὁ ζῦθος ἐπενοήθη ἐξ αὐτῶν τῶν χρόνων τῆς βαρβαρότητός των, οἱ δὲ Γάρταροι μὴ ἔχοντες

οὔτε οἶνον, οὔτε ζῦθον ἐμεθύσκοντο διὰ τοῦ ὠξιμισμένου γάλακτος. Οἱ Ἄγγλοι περιπαίζονται ὑπὸ τῶν Γάλλων ὡς πολυφάγοι, ἀλλ' ἀνταποδίδουσι καὶ αὐτοὶ μετὰ τόκου τὰ σκώμματα των, περιπαίζοντες τὸ Ἰουλιανόν (διὰ χόρτων) λεγόμενον ῥόρημά των καὶ τὰ πολυειδῆ βάρματα. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο ἀνάγκη τινὸς συνδιαλλαγῆς πρὸς κατευνασμὸν τῆς ἐθνικῆς ἀλληλεπικτητικῆς ταύτης, οἱ μὲν Ἄγγλοι παρεδέχθησαν τῶν Γάλλων τὰ μετὰ ὠν ἐσκευασμένα νεόττια (φρικασσέ). οἱ δὲ Γάλλοι τῶν Ἄγγλων τὸ πρῶτον διγγον καὶ τὸ ῥοσιφ. Εἶπέ μοι, ἦδη ἂν τοιαύτην συμμαχίαν γαστρομαγωγικὴν δὲν ἔπρεπε νὰ ἀπολήξῃ εἰς ἄλλην πολεμικὴν πρὸς αἰώνιον διατήρησιν τοῦ πηλαφίου καὶ τοῦ χαλβά.

Ἐπὶ τοῦ μεσαιῶνος τὸ πρὸς ἀλλήλα μίσος τινῶν ἐθνῶν κατήντα εἰς σπουδαίαν ἐχθρὰν μέρος δὲ τῆς πονηρᾶς ταύτης ζύμης τῶν παθῶν σώζεται εἰσέτι εἰς τὴν Ἰταλίαν οὕτω Φλωρεντινοὶ, Ἔνετοί, Βονωνοὶ καὶ Ἐτρουροὶ μισοῦνται μέχρις ἀποστροφῆς, ὅθεν κοροῦνται ἀμοιβαίως καὶ διὰ παντοδαπῶν σκωπτικῶν ἐπιθεσιῶν.

ἔχεις, εἶπά ποτε τὸν κύριον καφενεῖου, ὑπηρετήν ἰκανῶς ἀνεπιτήδειον· τί ποιητέον, ἀπειρήθη, κατὰ γαίαν ἀπὸ τὴν Ῥώμην!

Ἀλλὰ καὶ ἐθνικαί τιες παροιμίαι μαρτυροῦσι τὴν ἀντιπάθειαν τῶν λαῶν. Εἰς τὸ λεξικὸν τῶν γαλλικῶν λουιδουριῶν ὑπάρχει ἡ ὑπερήφανος ῥακενδουσία τῶν Ἰσπανῶν, ἢ νωθρότης τῶν Ὀλλανδῶν καὶ ἡ πολυφαγία τῶν Ἀγγλων. Λέγεται δὲ προσέτι ὅτι ὁ δεῖνα ἀνεχώρησε γαλλικῶς δηλ. χωρὶς νὰ εἴπῃ τι, περιπατεῖ Ἰσπανικῶς, δηλ. γαύρως καὶ μετὰ σοβαρότητος, πίνει ὡς Ἑλλετός, δηλ. μέχρι μέθης· καπνίζει ὡς Γερμανός, δηλ. ἀδιακόπως· εἰς ταῦτα προσετέθη καὶ ἡ φράσις, κλέπτει ὡς Κινέζος.

Ὅσοι λαοὶ διὰ τὴν ἀρχαιότητα τῆς δόξης των κινουσι ζηλοτυπίαν τινὰ καὶ χλεύην τῶν ἄλλων ἐθνῶν, αὐτοὶ καὶ ἀφερόντως ὑπάρχουσιν ὑπὲρ τῆς καταγωγῆς των προκατειλημμένοι. Οἱ νεώτεροι Ῥωμαῖοι ἐκθειάζουσι τοὺς παρελθόντας αἰῶνας, καθὼς καὶ ἡμεῖς, ἐγκωμιάζοντες τοὺς Κάτωνας καὶ Φαβοικίους καὶ Κικέρωνας· ἀλλὰ διαφέρουσιν ἡμῶν καθότι δὲν ἀγανακτοῦσιν ἂν ὀνομάσῃς τοὺς σημερινούς, δολίους, ἀναιδεῖς ψεύστας! Προσέχε ὅμως μὴ σκώψῃς ὁμοίως τὸν Ἄγγλον, ἐπειδὴ ἂν καὶ ὑπάρχῃ προῖον σύνθετον διαφορῶν ληστοικῶν τῶ παλαιῶν φυλῶν, κυκλοφορῇ δὲ εἰς τὰς φλέβας του τὸ αἷμα τοῦ Σκανδιναβοῦ πειράτου, τοῦ Σάξωνος κακούργου, τοῦ ἀρπαγῆς Νορμανδοῦ, τοῦ ἀγρίου Βέλγου, ὁ Ἄγγλος ἀλαζονίζεται πλεῖστον διὰ τὴν καταγωγὴν του, παρ' ἂν ἦτο γεννημένος εἰς αὐτοὺς τοῦ Καπιτωλίου τοὺς πρόποδας.

Ἡ αὐτὴ ἐπαρσις χαρακτηρίζει καὶ πάντας τοὺς ἄλλους μιγάδας καὶ σύγκλιδας λαοὺς. Διάφορα ἔθνη μετανάστευσαν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ohio ποταμοῦ· ἀλλ' ἐνῶ οἱ Σκῶτοι καὶ Ἄγγλοι βυθίζονται εἰς τὰς ἐρήμους καὶ ἀνεγείρουσι καλύβας καὶ ἐπιχειροῦσι φυτείας, οἱ Ἰρλανδοὶ μόνον σιναρίζονται πλησίον τῶν πόλεων, ὅθεν διακοινοῦνται ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους πηλοῦ ἐκ τῶν ῥακίων, τῆς πενίας καὶ τῆς εὐθυμίας των. Μιμούμενοι τοὺς Ἀθιγγάνους κατοικοῦσι

και αυτοι χωριστά, ενθυμούνται παντού και πάντοτε την πατρίδα των, διατηρούσι δε αναλλοίωτα τα παλαιά αυτών ήθη και έθιμα. Αναμιγνύμενοι μετά των άλλων εδύναντο να πλουτίσωσι, να λάβωσι μάλιστα και δημοσία ύπουργήματα, άλλ' ούδαμώς επιθυμούσι την διαφοράν ταύτην. Τοιαύται ιδιοτροπίαι διετήρησαν απαράλλακτον και τον χαρακτήρα των Ιουδαίων μετά τους αιώνας και εν μέσω παντοδαπών εθνών. Φαίνεται δε ότι οίον θλίβονται και ταλαιπωρούνται από κοινού οι άνθρωποι, τόσον αυξάνει η προς άλλλους αυτών συμπάθεια και αγάπη, ως αν ήθελεν η Πρόνοια του Θεού να τους παρηγορή διὰ τούτου. Μόνοι τρώντι αι κοιναι θλίψεις εμπνέουσι κλίσει αληθής και διαρκής, αι δε κοιναι απολαύσεις φιλιαν μόνον προσωρινήν.

Ο χαρακτήρ των εθνών δικαιωνίζεται και ενδέχεται μεν όπωσούν να μεταποιηθή, ούδέποτε όμως εντελώς εξαλείφεται. Όπου υπάρχει αίμα Γοθικόν, διασώζεται η αυτή ύψηλοφροσύνη και ανδρεία. Το ήθος των Γάλλων έμεινεν αναλλοίωτον εις τον Καναδάν, οι δε Αμερικανοί αποδεικνύουσι δια της υπεροχής και έπιμονής αυτών ότι έχουσι την αυτην αρχήν των Άγγλων, ως κλάδοι της αυτης Σαξωνικής ρίζης.

Αλλά τα έθνη εις αιώνας άρα γε θέλουσι διαμένει κεχωρισμέα, η θέλουσι ποτε συγχωνευθί; Το θέμα τουτο ύπάρχει άξιον μελέτης ού μόνον φιλοσοφικώς, αλλά και ιστορικώς και πολιτικώς θεωρούμενον. Αν αληθεύη, ως απέδειξαν φιλολογικαι τινος έρευνη, ότι η Γερμανική γλώσσα συγγενεί μετὰ της Περσικής ως προς την ετυμολογίαν τινών λέξεων και ότι η πατρωνική τάξις των φυλών της Ινδίας αναλογεί μετὰ του φρεουδαλισμού, συμπεραίνομεν ότι τα έθνη ταυτα προήλθον εκ της αυτης πηγής, ώστε δύναται η αυτη εκμάς του παλαιού δένδρου να εκτεινήται και μέχρι των νεωτάτων κλώνων.

Αλλά διατί ζητούμεν τοσοούτον μακράν την απόδειξιν των λεγομένων; Ποίον άλλο έθνος ύπέστη πλειότερας επιδρομάς ξένων και πολεμίων λαών παρά το Έλληνικόν; Και όμως εκ πάντων αυτών διετηρήθη άμόλυτον, ώστε και ο φυσικός και ο ήθικός αυτου χαρακτήρ εύκολώτατα αναγνωρίζεται.

Διέβη άβλαβώς όλον της μακρας δουλειας τον χρόνον το Έλληνικόν έθνος, καθώς οι Ιουδαίοι την έρυθράν θάλασσαν, η μάλλον καθώς ποταμοί τινες διέρχονται υπό τον πυθμένα, η ως επίστευόν ποτε και διὰ μέσου της θαλάσσης, εν τρόπον η Αρέθουσα από την Πελοπόννησον αναδύει εις την Σικελίαν.

Αλλά τί κυρίως διαφυλάττει την πρωτότυπον των εθνών φυσιογνωμίαν; αναμφιβόλως η θρησκεία διότι αυτη εκτεινεται εις όλον το έθνος, πικραλαμβάνουσα δε τον άνθρωπον από της κοιτίδος τον παραπέμπει μέχρι του τάφου. Το πλεονέκτημα όμως τουτο έχει μάλιστα η χριστιανική πίστις ως διαφέρουσα των άλλων, όσοι εύρέθησαν μετ' αυτης εις συγχρωτισμόν αυτη παρεμύθει τον χριστιανόν εν μέσω των δεινών της δουλειας, ύποσχόμενη εις τους ύπομένοντας ατελετητον άλλην ζωην και άθάνατον πατρίδα. Διὰ τουτο πάσχοντες πολλαχώς και αιώνας ήδη συχνού; κατα-

τρουόμενοι υπό εχθρών άλλοφύλων οι Έλληνες έσφαλον μεν ίσως συχνάκις ως άνθρωποι, ίσως δε τις ενίοτε και τα κοινά ύπερ των ιδίων προέδωκεν ούδεις όμως ούδέποτε εδέχθη εκουσίως να γείνη αποστάτης της πίστεως, αλλά και περιουσίαν να απολέσῃ έστέρζε, και τον θάνατον του μοχουρίου προετίμησε παρ' αίσχρην και αντίθεον ύπαρξιν. Ουτε δε εις τους Δυτικούς αυτους ποτε υπεχώρησεν, αν και ειχε προφανή ανάγκην της βοηθείας των, ουτε την σωτηρίαν έκρινεν άξιον αντίλλαγμα των εύσεδών φρονημάτων.

Ούτω προσφύμενον εις τα πατρώα νόμια το ελληνικόν έθνος εκ πάντων των κακών της γαιμαλωσίας μόνον και την βεβιασμένην εξόμωσιν ούδαμώς εδύναντο να ύπρηρή; θθεν οσάκις μέχρι του 1660 ήρχίζετο από τους κόλπους του το πέμπτον μέρος των άθών παιδων δια να προστεθώσιν εις το τάγμα των Γενιτζάρων, τότε έγινετο μέγας κοπετός εις πάσας τας χριστιανικας οικίας, τότε αντήχει ο θρήνος και ο κλαυθμός πανταχού; άλλ' η θέλησις του δεσπότου υπερίσχυε πάντοτε και τα δύσσηνα εκείνα τέκνα απεσπώντο δια της βίας από των μητέρων τους κόλπους.

Η γλώσσα ούδέποτε εδυνήθη να ενεργήση τοσοούτον προς διατήρησιν του εθνικού τύπου. Διότι εν ο ή θρησκεία διέμεινεν άσπιλος, ως ήτο απ' αρχής, με κίνδυνον του παντός; αυτη ού μόνον εξέπεσεν εκ της πρώτης δόξης και πολυειδώς διεφθάρη, αλλά και δια ξενικών λέξεων ενοθεύθη, και πολλοί εκ των περιλειφθέντων αυτης δρων ήκρωτηριάστησεν ως τα αρχαία αυτης αγάλματα, ονόματα δε δύσηχα βαρβάρων εισέει φυλών ανεπλήρωσεν τα ιθαγενή ως γνωρίσματα διαφόρων τόπων.

Πρό αιώνων και οι Τάρταροι ύπεδούλωσαν την Κίναν, καθώς οι Όθωμανοί το Βυζαντινόν κράτος; άλλ' όμως μέχρι τουδε διακρίνονται των αυτοχθόνων οι επήλυδες πορήται. Αν ύπήρχεν εντελώς η αυτη θρησκεία των αρχόντων και των αρχομένων, οι χαρακτηρες άμφοτέρων συγχωνεύμενοι έμειλλον ίσως να αποτελέσωσι κοινόν τινα τύπον εθνικόν, καθώς συνδιαλούμενα δύο χρώματα παράγουσιν εν τρίτον όλως διάφορον. Ούτως οι Φράγκοι δεν διακρίνονται σημερ.ν των Γαλατών, τους όποιους κατεξουσίασαν, ουτε οι Γότθοι των Ιταλών και δια τουτο η κινήσεισα εσχάτως επανάστασις της Κίνας προβαίνει γιγαντιαίως, ώστε ενδέχεται να φθάση εις τον σκοπόν, όπου αποβλέπει.

Το στερεώτατον των Κυβερνήσεων στήριγμα ύπόρχει άρα η θρησκεία των λαών και η δικαιοσύνη των αρχόντων; αυται ως άγκυραι δύναται να ασφαλίσωσι την τύχην του πλοιου κατά πάσαν πολιτικής τρικυμίας περίστασιν.

Καθώς οι Έβραίοι διέμειναν όποιοι εκπαλαι έφάησαν, ο έθνικός των χαρακτήρ ύπάρχει ο αυτός εις τε την Αμερικην και την Ινδιαν και την Βυρώπην. Ομοίως δε βλέπομεν μέχρι τουδε δικαιωνίζομενα τα αυτα πάθη και ιδιώματα εις τους λαούς, όσκι έχον μι πρόγονοί των προ πολλοτάτων γενεών.

ούτως έφ ήμων οι Γάλλοι δεν διαφέρουσι των Γαλατών, όποιους ο Στράβων τους διέγραψεν.

Η μεταβολή του τόπου δύναται να μεταποιήση τον εξωτερικόν σχηματισμόν, το χρώμα π. χ. του δέρματος, το άνάστημα του σώματος, την κατάστασιν των όργάνων κτλ. άλλ' ολίγον ενεργεί επί του εθνικού χαρακτήρος.

Η ψυχή, καθώς και το σώμα αυτό, πάσχει πολλακις υπό νοσταλγίας. Αν και ο άνθρωπος ύπάρχη κοσμοπολιτης, και συνδιατίθεται μετὰ των διαφόρων κλιμάτων, αρέσκειται όμως κατά φύσιν επί του τόπου, όπου εγεννήθη. Καθώς δε, τα μεταφυτευόμενα φυτά σπανίως διατηρούσι τας πρώτας των ιδιοτήτας, και τα άλλα ζωα και ο άνθρωπος αυτός αισθάνονται την αλλαγην του περιέχοντος; θθεν αν δεν αποθάνωσι ταχύτερον του προορισμού των, ζώσιν όμως νοσερά και ταλαιπωρα.

Μεταφέροντες τον λόγον εκ των καθόλου εις τα καθ' εκαστα εύρίσκομεν ότι η άρετή και κακία, καθώ; τα σωματικά σημεϊα, οίον φύματα και ακροχορδόνες και τα διάφορα πάθη, μεταδίδονται από γενεάς εις γενεάν επί της αυτης οίκογενείας. Ούτως εις την Ρώμην διεκρίνοντό τινες οικογένεια; κατά δε τους νεωτέρους χρόνους οι Βουρβώνες είχαν και αυτοι κοινά χαρακτηριστικά την γρηπότητα π. χ. της ρινός και άλλα τοιαυτα.

Μόνον δια της επιμιξίας και των γάμων κολάζονται τα σωματικά της καχεξίας ελαττώματα, αι δε κληρονομικαι νόσοι μετριαζόμεναι το πρώτον, κατ' ολίγον έπειτα και βαθμηδόν εύτυχώς εξαλείφονται.

Επασχον άρα γε και οι πρόγονοι ήμων όσα και ημεις πάθη; εκτός των αφροδισίων, της φλογιάς και τινων εξανθημάτων, των όποιων τα μεν πρώτα ήλθον εκ της Αμερικης, τα δε άλλα εκ της Αραβίας, αι νεώτεροι γενεαι του ευρωπαικού έθνους ύπόκεινται πλειότερον παρὰ τους αρχαίους εις την μανίαν, η φρενοβλαβειαν; αυξάνει δε αυτη κατά λόγον της προόδου του πολιτισμού και της αναπτύξεως των παθών της φιλοδοξίας, του έρωτος, της λύπης, της ζηλοτυπίας κλπ. Οθεν εύρίσκομεν πλειότερους φρενοβλαβεις εις την Αγγλίαν, την Γαλλίαν, την Γερμανίαν, την Ισπανίαν, και την Αμερικην, παρόσον εις την Ρωσίαν και την Τουρκίαν, και μάλιστα τα Ασιατικα, η βάρβαρα άλλα έθνη, όπου το πάθος τουτο καταναίξ παντη άγνωστον, η σπανίως φαίνεται.

Αλλά πρώτος βαθμός της φρενοβλαβείας ύπάρχει η υποχονδρία; διὰ τουτο και κοινοτέρα εύρίσκεται εις τας ανωτέρας μάλιστα τάξεις; επειδή όσα μάλλον τελειοποιείται το ήθικόν μέρος του ανθρώπου εις την κοινωνίαν, τόσω πλεονάζει η προδιθέσις; εις νευρικός νόσους. Βασανίζουσι δε αυται διαπερόντως τους φιλολόγους, τους σοφούς, τους καλλιτέχνας, και τους αριστοκράτας, όσοι ανεπίτευξαν πολυ τας διανοητικας δυνάμεις, διάγουσι δε βίον τρυφερόν και άβροδίαιτον.

Ο πολιτισμός άρα δεν ώφέλησε πολυ τον άνθρωπον κατά το σώμα, ίσως δε τον έβλαψε και κατά την μακροβιότητα; άλλ' απεζημιώθη τουλάχιστον ούτος κίρουντως κατά τα ήθη;

Αυτοκράτωρ της Κίνας παρέβαλε τους Ταρτάρους προς τους καρπούς εκείνους των δένδρων, οι όποιοι έξωτερικώς μεν έχουσι φλοιόν σκληρόν και ξυλώδη, έσωτερικώς δε περιλαμβάνουσι αμύγδαλον εύχυμώτατον εν ο οι Κινέζοι ομοιάζουσι προς τους μαλακούς μεν και σαρκώδεις εις τα έξω, δια τουτο δε και σηπομένους εύκόλως, έσωτερικώς δε φέροντας πυρήνα σκληρόν και πικρότατον.

Ουδέν κομψότερον και θωπευτικώτερον παρὰ τους λεγομένους εύγενεις, τους θηρεύοντας τας μεγάλας πολιτικας θέσεις, και τους κολακείοντας την φιλαυτίαν των ήγεμόνων. Εις τουτους πρόσθεσ και τους ανυψωθέντας μάλιστα από κοπρίας και από ταπεινών βιομηχανων, η τεχνιτών γενομένους αυλικούς, καθώς οι νωτοφόροι πολλακις γίνονται σατράπαι εις την Τουρκίαν; διότι και αυτοι πλειότερον μάλιστα των άλλων επιτηδεύονται το ήθος και γελοιωδώς πιθηκίζουσιν. Ο έξωτερικός σχηματισμός των ζηλωτών τουτων της άριστοκρατίας, οι έσπουδαζόμενοι τρόποι, και οι γλυκαις λόγοι δεικνύουσι μεν τινα μαλακότητα, άλλ' ο σκληρός και άκαμπτος έγωϊσμός; βασιλεύει εις την καρδίαν των; τούναντίον δε ο έρημικός και μονώτης άνθρωπος, ο άπλους και άγροίκος κατά το φαινόμενον, ο ενδεδυμένος μηλωτήν και άγριος, η βίαιος και θυμώδης έχει καθαράν την καρδίαν; απ' αυτην έλπιζε γενναϊότητα, παρρησίαν και άρετήν. Αλλ' ο χωρικός και ο όρεινός υπερέχει του κατοίκου των πνιγρών πόλεων και κατά πολλα άλλα υλικώτερα. Ω; πνεόν πάντοτε καθαρόν και ζωογόνον άερα, κινούμενος δε διηνεκώς και τα λοιπα του σώματος μέρη έχει εύτονα και δια τουτο ύπάρχει εύρωστότερος, και τας κινήσεις έξυτέρως. Η όρασις του περιλαμβάνει πολυ πλεον εκτεταμένον όρίζοντα ως του Λυγκίως, εγγίζων δε κατά γής τα όσα ακούει τους εκ μακρών διαστημάτων προσερχόμενους; αν και εισέτι δεν φαίνονται. Αλλά και η γεύσις και η όσφρασις διατηρούσι την φυσικήν των δύναμιν, ως μη υπό των ποικίλων ύσμων και εδωδιμων εξακμυλωθείσαι; θθεν αισθάνεται ωσάυτως μακρόθεν ο ναύτης; ότι πλησιάζει την γην; διότι η άπορροια των φυτών εγγίζει της ρινός του τα νεύρα. . . μόνη δε σχεδόν η άρη εξαχειριούται δια την τραχύτητα των έργων του χωρικού και τα διάφορα σκληρά σώματα, όσα ψηλαφά.

Τούναντίον δε ο κοινωνικός και ο εκπαιδευθείς άνθρωπος πλεονεκτεί κατά το διανοητικόν; επειδή και αντιλαμβάνεται εύκολώτερον των λεγομένων, και κρίνει ορθώτερον. Διὰ τουτο έχει μεγαλύτερον τον όγκον του έγκεφάλου; η δε τοιαυτη των διανοητικων δυνάμεων ανάπτυξις μεταβάθει, καθώς τα άλλα, από γενεάς εις γενεάν, ώστε βελτιούται κατ' ολίγον και των άγρίων λαών η αρχική φύσις.

Τοιοιουτρόπως ο βίος των πόλεων όξύνει τον ναύν και πολλαπλασιάζει της καφείας τα πάθη, ο δε των άγρών διατηρεί το σώμα εύρωστότερον. Εν ο δε ο γεωργός εύρίσκεται, ούτως ειπεϊν, έρριζωμένος εις την γην, καθώς τα καλλιεργούμενα παρ' αυτου φυτά, και ολίγον φροντίζει περι του κόσμου, ο κάτοικος του άστεως καθήμενος εις το δωμάτιον

περ πλανᾶται διὰ τῆς φαντασίας εἰς ξένας καὶ μακρινὰς χώρας; ὁ σοφὸς συννοούμενος μετὰ τῶν ἄλλων διὰ τῶν ἐφημερίδων καὶ τῶν βιβλίων τοῦ ἀποικῆ τὴν ἐπιστημονικὴν ὑπόληψίν του, ὁ δὲ ἔμπορος ἐκθέτει τὴν περιουσίαν του. Πολλάκις ἐνός καταστήματος ἔμπορικῶν προϊόντων εἰς τὴν Κίναν, ἢ εἰς τὴν Ἀμερικὴν, κρημνίζονται διὰ μιᾶς πολλὰ ἄλλα εἰς τὸ Λονδίνον, τὸ Ἀμστερδάμ, τὸ Λύδερπουλ, τοὺς Παρισίους κλπ. Οὐχὶ δὲ μόνον ἄνθρωποι μετὰ ἀνθρώπων ἄλλων συντελοῦσι καὶ συγκινδυνεύουσιν, ἀλλὰ καὶ βασιλεία ὀλόκληρα καὶ λαοὶ πολὺ ἀπέχοντες; ὥστε πάντων ἡ εὐημερία καὶ αὐτὴ ἡ ὑπαρξίς διατελεῖ ἀστήρικτος καὶ ἀβέβαιος, ὡς εἰς λαχεῖον. Ἔνεκα τούτου βουλευόμεθα περὶ πάντων συνεχῶς καὶ μελετῶμεν καὶ σχεδιάζομεν, προσποιούμενοι δὲ ἐνώστε τὴν φιλίαν ὑποσκάπτομεν δολίως τὸν λάκκον καὶ ἐκείνου, εἰς τὸν ὅποιον προσφέρομεν καθ' ὁδὸν τὴν χεῖρα.

Βλαπτομένου τοῦ πνεύματος, καθότι διαμένει παντοτε τεταμένον ὡς τόξον καὶ εἰς ἀδιάκοπον ἐνέργειαν, πάσχει πολὺ μᾶλλον τὸ σῶμα ἐντὸς τῶν πόλεων ἐκ τῆς πνιγνῆς θερμότητος, τῆς μεμολυσμένης πνοῆς πολλῶν μυριάδων ζώων, τοῦ καπνοῦ τῶν καιομένων ξύλων καὶ ἀνθράκων, καὶ λαμπάδων, καὶ λύχνων, τοῦ ἀναδιδόμενου ἀτμοῦ ἐκ τοῦ βυρβόρου τῶν ὁδῶν, τῶν στασίμων ὑδάτων, τῶν μεταλλείων, καὶ τῶν βιομηχανικῶν ἐργαστηρίων. Δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ ζήσῃ τρώγων ἄρτον ζυμωμένον μὲ διαφόρους ἀκαθαρσίας; ἀλλὰ καὶ ὁ ἀήρ ὅταν μολύνηται ἀπὸ τοσαύτας ξένας ὕλας; ἀποβαίνει κατ' ὀλίγον ἄζωτος. Ἡ γῆ τότε ὡς φέρουσα τὰ ἐρείπια θνησιμαίων σωμάτων δὲν διαφέρει νεκροταφείου πλήρους πτωμάτων καὶ δυσωδίας καὶ σήψεως εἰς ἄκρον ἐπιβλαβούς, ὅταν ὀπωσθή ποτε ἀνακινήται τὸ ἔδαφος. Εἰς τοιαύτην περιήλθε κατάστασιν ὀλόκληρος ἡ Συρία καὶ ἡ Αἴγυπτος; ὅθεν αὐτόθι ὑποθάλασσαι ἀνεξάλειπτος ὁ λοιμὸς; ἢ δε Ῥώμη κατήνησεν ἐστία κακοήθων πυρετῶν διὰ τὴν ἀμέλειαν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ συγχρωτισμὸς τῶν ἀνθρώπων διαφθείρει ἀπολύτως τὰ ἦθη, ἢ κατὰ χροὸν δὲ αὐτῆ τῶν παθῶν γίνεται ἀνάγκη, ὥστε ἡ μὲν νεότης προῶρος μαραινέται, ἢ δὲ σωφροσύνη καὶ ἡ ἐγκράτεια ἀντὶ νὰ τιμηθῶσιν ὡς ἀρεταί, κινουσι γλεῦθρον καὶ γέλωτα, καὶ ἐξ ὀνόματος μόνον γνωρίζονται.

Εἰς τὴν ἀκολασίαν ταύτην προστίθενται καὶ ἄλλα δεινὰ; διότι ὅπου πλήθουσιν αἱ ἀπολαύσεις καὶ σκορπίζονται ἀφθόνως ὁ χρυσὸς εἰς τὴν τρυφήν καὶ τὴν ἀστυγίαν, ἐκεῖ περισσεύει καὶ ἡ πείνα. Ποῦ ἄλλοῦ τρώντι ἀπαντῶμεν τοὺς Λαζαρόνους καὶ τοὺς ἐπαίτας εἰμὴ πέραξ τῶν πολυτελῶν παλατιῶν; Ποῦ συνέρχονται τὰ δύο ἄκρα πρὸς ἐξουτελισμὸν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ κατασχύνην τῶν κοινωνικῶν θεσμῶν;

Ἰδὲ τοὺς γαστριμάργους αὐτοὺς Συβαρίτας, τοὺς Λουκούλους, καὶ Κράτους καὶ Ἀπικίους τῆς ἀρχαίας Ῥώμης! Ἰπὸ τὰ κατὰ χροὸν τῶν ἐστιατορίων φατνώματα τράπεζαι πολυτελεῖς προσφέρουσι τὰ εὐχυμώτατα βρώματα ἐκ τοῦ ἀέρος γῆς καὶ θαλάσσης, ὅντων κρέατα διαφόρων ζώων καὶ ἰχθύων, καὶ καρπῶν, καὶ

χόρτα μεταφρέσθαι ἀπὸ μακροτάτους τόπους; πλῆθος δὲ ἀνθρώπων νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργάζονται δι' αὐτοὺς, ὡς κληροῖ, ὡς ἀλιεῖς, ὡς θαλασσοπόροι, ὡς ἔμποροι κτλ. Ἡ Κίνα, ἡ Ἰαπωνία καὶ τῆς Ἀμερικῆς ἡ ἡπειρος καὶ αἱ Κυκλάδες πέμπουσι τὸ ὅλον ὡς εἶον τὰ προϊόντα τῶν ὁ Μαῦρος γεωπνεῖ ἐνδεδεχώς διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὸν καφὲν, τὴν σάκχαριν, τὸ σοκολάτον καὶ τὰ διάφορα ἀρώματα. Μάχιμοι πολλοὶ τῆς Γαλλίας ἐπινοοῦσι διάφορα μαγαζανεύματα καὶ καρυκίους πικνοδαπὰς διὰ νὰ ἐρεθίσωσι μηχανικῶς τοῦ ἐκδεδιτημένου πλουσίου τὴν γεῦσιν ὁ δὲ οἶνος τῆς Γερμανίας, τῆς Γαλλίας, καὶ τῆς Ἰσπανίας; χυνομεὸς ὡς νεκτάρ εἰς λαμπροτάτους κρυστάλλους ταράττει τὸν νοῦν καὶ δι' αὐτοῦ ὅλον τὸ σύστημα.

Τοιαύτη διαίτα (1) ἐρεθίζει πολλάκις τὰ ὄργανα, μελαίνει τὸ αἷμα, διαφθείρει τὰ ὑγρά, ἐξάπτει τὸν ἄνθρωπον ὅθεν ἐπὶ τῆς αὐτῆς νόσου ὁ πολίτης ἔχει πλείοτερον ἀνάγκην φλεβοτομίας καὶ νηστείας καὶ ψυχρῶν ποτημάτων καὶ καθαρτικῶν καὶ λουτρῶν παρὰ τὸν χωρικόν, τοῦ ὁποῦ ἡ δύναμις καταπίπτει ταχέως.

Ἀποθνήσκουσι συχνότεροι εἰς τὰς πόλεις πρῶτον εἰς τὰς κώμας καὶ τοὺς ἀγρούς; διότι ἐκεῖ ἡ λαμπὰς τῆς ζωῆς καίει, οὕτως εἶπεν, ἀπὸ τῶν δύο ἄκρων; ἐκεῖ συμβαίνουσι πρὸς εἰς αἱ ἀποπληξίαι καὶ τὰ ἀνευρύσματα, ἐκεῖ οἱ σπασμοὶ καὶ διάφορα νευρικά ἄλλα πάθη.

Ἐπειδὴ ἐξικτομένου τοῦ πνεύματος ὑπὸ τοσοῦτων ἀντικειμένων ἢ ἐφηβικῆ ἡλικίας ἀναφαίνεται πρόωρος, οἱ δὲ γάμοι ἐκτελοῦνται παρὰ καιρὸν, τὰ ἐξ αὐτῶν γεννώμενα τέκνα ἀποβαίνουσι καχεκτικά, νοσώδη καὶ βραχύβια, οὕτε τὴν προωρισμένην τῆς φύσεως λαμβάνουσιν αὐξήσιν, γίνονται μᾶλλον εὐφρεῖς καὶ σπρκαστικοὶ νάνοι, ἢ ἀδύνατοι γενναῖοι καὶ μεγαλόφρονες.

Οὕτως ὁ πρωτότυπος χαρακτὴρ τοῦ ἔθνους ἐκινδυνεύει ἐντελῶς νὰ ἀφανισθῇ, ἂν τὸ κακὸν ἐξετείνετο μέχρι τῶν χωρίων, ἢ ἂν ἅπανα ἡ οἰκογένεια εἰς τὰς αὐτὰς περιπετείας ἐξωλισθαιεν.

Ὅθεν καὶ οἱ διαπρέποντες εἰς τὴν πολιτείαν, ἢ εἰς τὰς ἐπιστήμας ἄνθρωποι τῶν μεγάλων πόλεων κατὰ γινονται ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον; αὐτοὶ ἐπαυνοῦνται, αὐτοὶ φημίζονται, αὐτοὶ καὶ βελτιοῦσιν ἀδικήκω; τὴν ἐκφυλισμένην ἄχρησον φύσιν, ἐμβυλιζόμενοι εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν πόλεων ὡς εὐθαλοῦς καὶ ἰσχυροῦ δένδρου κλώνες εἰς στέλεχος ἦδη γηραιὸν καὶ ἄκαρπον; διότι εἰς τὰς πόλεις συνέρχονται οἱ ἀριστοὶ καὶ χαρίζετε; ἐκεῖ ἐναμιλλῶνται οἱ φιλόπονοι καὶ εὐρεῖς, ἐκεῖ γνωρίζονται καὶ βραβεύονται τὰ πλεονεκτήματα.

(1) Κατὰ τὰς σημερινὰς ἀριθμητικὰς ἐξετάσεις εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν καὶ ἄλλοι οἱ χωρικοὶ μόλις καταναλίσκουσι τὸ τρίτον τοῦ πωλουμένου κρέατος εἰς τὰς πόλεις. Τὰ βοσκήματα δὲν ἠθελοῦν ἀρκεῖ, ἂν ἐφορευότο καθὼς εἰς τὸ Λονδίνον, εἰς τοὺς Παρισίους, εἰς τὴν Πετρούπολιν κτλ.

Ἡ κομψότης καὶ ἡ στομυλία τῶν κατοικούντων τὰς πόλεις παριστανουσιν ἄρα γέ ποτε τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων καὶ τῶν διαλογισμῶν; Ποῦ ἀπέχουσι! Διὰ τοῦτο ἡ προσποιήσις, αἱ ψευδεῖς ὑποδοχαὶ καὶ φιλοφρονήσεις, δι' ὧν φαινόμεθα ὡς θεράποντες τῶν ἄλλων, ἢ στενοχωρία, ὅπου εὐρισκόμεθα οὕτε τρώγοντες, ὅτι καὶ ὅσον θέλομεν, οὕτε κινούμενοι ὡς ἐπιθυμοῦμεν, φαίνομενοι δὲ ὅτι χαίρομεν ἐν τῷ τρώοντι λυπούμεθα, καὶ συγκλύπτοντες εἰς τοὺς μυχοὺς τῆς καρδίας ὅσα αἰθανόμεθα παθη καὶ αὐτὰς ἡμῶν τὰς ἰδέας ἐμποδίζοντες; νὰ ἐξέλθωσι, καθιστῶσι θάνατον τὴν τοιαύτην ζωὴν.

Μὴ εἶδειξάν ἄνθρωπον, ὅστις ἔχει ἐμψωλεύουσαν τὴν κακίαν εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας του, καθὼς ὁ ὄρις τὸν ἰὸν ὀπιθῆν τῶν ὀόντων. Αὐτὸς οὐδέποτε ἐξέφρασε τὴν ἀλήθειαν, οὕτε ἐπράξε τὸ ἀγαθὸν αὐτὸ δι' αὐτὸ, ἂν δὲν ἐπήγαγεν ἐξ αὐτοῦ ἀτομικὸν τι συμφέρον, ἀλλὰ δόλιος καὶ πονηρὸς ἀπατᾷ, ἢ μᾶλλον προδίδει τοὺς ὁποίους ἐνεγε φίλους του διὰ νὰ ὠφελῆ τυχούσης δὲ περιστάσεως; γίνεται ἀποσάτης καὶ τῶν φρονημάτων του, θυσιάζει τὴν συνείδησιν, ἀρνείται τὰς παλαιὰς του σχέσεις, κολακίζει τοὺς δυνατοὺς καὶ ὑπερπετᾷ ἅπαντα τὰ μεταξὺ ἐμπόδια διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν σκοπὸν του.

Ἄλλὰ τοιοῦτος ὡς φέρεται περιτοητικὸς κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ προσηγνὸς πρὸς τοὺς ἐντυγχάνοντας; καὶ ὑπάρχει μὲν βίαιος κατὰ τὴν ἀμάθειαν, συνείδησεν ὅμως νὰ ὀμιλῇ ὀπωσοῦν καὶ νὰ θωπεύῃ μάλιστα διὰ λέξεων ἂν καὶ ὑπόσχεται ὅσα δὲν σκοπεύει νὰ ἐκτελέσῃ καὶ διαβεβαίωσιν περὶ αἰσθημάτων τὰ ὅποια οὐδέποτε εἶχε, καθὼς ἀναφέρει καὶ περὶ πραγμάτων, τὰ ὅποια οὐδέποτε ἔμαθεν. Ἀκούων τοῦ λόγου του κινδυνεύεις εὐκόλως νὰ ἀπατηθῆς, καὶ νὰ τὸν θεωρήσῃς ὡς τιμιώτατον τῶν δημογυνῶν καὶ γενναιοφρονέστατον τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν; ἀτειχίζω ὅμως προσηγνῶς εἰς τὸ πρόσωπόν του, (εἰδεχθέντατον κατὰ τύχην καὶ τούτο) παρατηρεῖς ὅτι ἡ φυσιογνωμία του δὲν εὐρίσκειται εἰς ἁρμονίαν μετὰ τῶν φράσεών του, ἀλλ' ὡς καθρέπτῃς παριστάνει τὸν σάλλον τῆς ψυχῆς του καὶ τὰ πάθη, τὰ ὅποια ὡς ὄχλος δαιμόνων τὸν βατανίζουσι; προσέχων δ' εἶτι μᾶλλον διακρίνεις εὐκόλως τὸν φθόνον, τὴν ἀπιστίαν, τὴν δολιότητα; ἐκ τούτων μάλιστα ὁ πρῶτος ἔδραψε διὰ χροσῆς τινος ἰδιογενοῦς τὸ πρόσωπόν του. Τότε ἀρχίζεις νὰ ὑποπτεύῃς, ἐξετάζων δὲ καὶ ἀναλύων τὰ ἔργα του, καταντᾷ; νὰ μὴ ἀμφιβίβλη; πλέον περὶ τοῦ χαρακτῆρός του; ὅθεν ἀποφασίζεις φρονίμως νὰ ἀποφεύγῃς τῶν τοιούτων τὴν συναναστρόφην ὡς ἐπίβουλον.

Πῶς ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς κατάρθωτε νὰ κρύπτῃ, ἢ νὰ συσκιάξῃ τοσαῦτα ἐλαττώματα; διὰ τῆς ὑποκρίσεως καὶ τοῦ ψεύδους. Ἄλλὰ ποῦ ἐπιπολάζουσι αἱ κακίαι αὗται; εἰς τὰς μεγάλας κοινωνίας, καθὼς εἰς τὰς πόλεις εὐρίσκονται καὶ τὸ ψιμύθιον καὶ τὸ φύκιον (κοκκινάδι) καὶ ἡ φινάκη καὶ ὅσα ἄλλα μεταχειρίζονται αἱ διεφθαρμένοι γυναῖκες διὰ νὰ συγκαλύπτωσι τὴν φυσικὴν ἀσχημίαν, ἂν καὶ πραγματικῶς τελειοποιῶσι καὶ αὐξάνωσι τὸ κακόν.

Εἰς οὐδεμίαν κώμην, εἰς οὐδὲν χωρίον, ἢ ἀγροκί-

τιον εὐρίσκεις τὰ σατανικά ταῦτα ἐπινοήματα, καθὼς οὕτε τὴν πανουργίαν καὶ τὴν προσποιήσιν καὶ τὸν δόλον, τὰ ὅποια ἀπατῶσι τὸν ἀπλοῦν ἄνθρωπον ἐκλαμβάνοντα ὡς γνήσιον ἄργυρον, ἢ χρυσὸν τὸ γανωμένο; μόνον δι' αὐτῶν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν χάλκωμα.

Μακάριοι οἱ μὴ ἀποβλέποντες εἰς τὰ ἐξω τῆς παροφίδος καὶ τοῦ ποτηρίου μηδὲ θαυμάζοντες τοὺς ἐξώθεν κεκονιαμένους τάφους; διότι κρύπτουσιν εἰς τὰ ἐντὸς σῆψιν, δυσωδίαν καὶ σπώληκας.

Ἄλλὰ πόσον δύσκολον ἀποβαίνει τὰ τοιοῦτο! Ἐπειδὴ τίς δύναται ὡς Λαβατέρ νὰ διακρίνῃ ἀπαισίτως; ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τὸν ἐσωτερικόν ἄνθρωπον; Πόσος χρόνος καὶ ὅποια πείρα ἀπαιτεῖται διὰ νὰ ἀνακαλύψωμεν τὸν ἀληθῆ αὐτοῦ χαρακτῆρα.

Οὕτε ὑγεία λοιπόν, οὕτε εὐδαιμονία, οὕτε ἠθική, ὑπάρχει βεβαία καὶ εὐκρινής; εἰς τὰς πολυπληθεῖς ἐκείνας μυρμηκοφωλεάς, τὰς ὁποίας ὀνομάζομεν πόλεις.

Ἄλλ' ἂν ὁ ἀγροτικὸς βίος ὑπερέχῃ κατὰ τὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς καὶ τὴν μακρὰν τοῦ βίου διάρκειαν, ἐλαττοῦται ὅμως κατὰ τινὰ ἄλλα; Ὁ ἄνθρωπος διαμένει αὐτόθι νωθρὸς ὡς μὴ κεντούμενος ὑπὸ ἠθικῶν ἐλατηρίων. Καὶ τὰ πολίχαια δὲ ἔχουσι καὶ αὐτὰ ἄλλους πειρατμοὺς; διότι ἐκεῖ μάλιστα ἐνοχλεῖ ἡ ἀντιζηλία, ἐκεῖ ὁ κακολόγος κατασπαράττει τὸ ὄνομά σου, κατασκοπεύει τὰ βήματά σου, καὶ ἐνοχοποιεῖ πάσας τὰς ἀθωοτάτας πράξεις σου, ἂν τὸν ὑπερτερῆς κατὰ τὴν ἀξίαν. Εἰ δὲ τύχοι νὰ εὐρίσκωνται πολλοὶ χαμερπεῖς καὶ ἄμουσοι, ἢ ἡμιμαθεῖς καὶ τυχοδιώκται, φθάσαντες δι' ὀποιωνδήποτε μέσων νὰ ἀρπάξωσι τὴν ὑπόληψιν τοῦ κοινοῦ, ἢ τὰξιν τινὰ δημόσιον, τότε πάντες οὗτοι συμμαχοῦντες κατὰ σοῦ συνομνύουσι τὸν ὀλεθρὸν σου, ἂν δύνανται, οὕτε στιγμὴν παρατρέχουσι διὰ νὰ κορέσωσι τὸ πάθος των. Τὰ τοιαῦτα κακὰ λείπουσιν ἀπὸ τὰς μεγάλαις πόλεις, ὅπου διὰ τὴν μεγάλην ἔκτασιν σπανίως συναπαντῶνται οἱ πνῆρωποι, ἀντιπερισπώμενοι δὲ ὑπὸ πολλῶν ἀντικειμένων δὲν ἐξάπτονται κατὰ σοῦ οὕτε κινεῖται ἡ χολή των ἐκ τῆς ὀψεως; ἐκεῖ τέλος καὶ αἱ δεισιδαιμονίαι καὶ αἱ προλήψεις ὀλιγώτεροι ἀναφαίνονται καὶ δυσκόλως προχωροῦσι.

Δύναται βεβαίως τις νὰ κατασκευάσῃ ἐρημίαν καὶ ἐν μέσῳ τῆς θορυβωδεστάτης πόλεως ἀποφεύγων τὸν ὄμιλον καὶ τὴν τύρην, καταγιόμενος δὲ εἰς τὰ ὄρεσκα ἄλλ' ὀλίγοι καταδικάζονται εἰς τοιοῦτον περιορισμόν.

Εὐτυχῆς, ὅστις ἐναλλάξ ἀπολαμβάνει τὰ ἀγαθὰ τῆς ἀρέλους ἐρημικῆς ζωῆς καὶ τὰ τοῦ πολιτισμοῦ, μεταβαίνων ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν εἰς τὴν Σπάρτην, καὶ ἐκ τῆς Συβάρως εἰς τὸ Θούριον, ἐκ

δὲ τῆς σχολῆς τοῦ Ἐπικούρου εἰς τὴν τοῦ Πλάτωνος καὶ Ζήνωνος. Αὐτὸς οὐτὲ ὑπὸ μαλθακότητος πολλῆς κινδυνεύει, οὐτὲ εἰς ἀγροίκον σκαλιότητα ἐκφυλίζεται, ἀλλὰ διατελεῖ ἀφελῆς μὲν εἰς τὰς πολυανθρώπων οὐηγύρεις καὶ συναναστροφάς, χαίρει δὲ καὶ σπουδαίως εἰς τὰς καλύβας τῶν ἀγρῶν. Οὕτως ἀποφεύγει τὰς νότους ἀποβαίνει εὐκαμπτος ἐνταυτῷ καὶ βωμαλέος, διότι αἱ μεσότητες, καθὼς καὶ αἱ εὐκρατοὶ καιροὶ καὶ τόποι, καθιστῶσι φυσικῶς καὶ ἠθικῶς εὐδαιμονέστερον τὸν ἄνθρωπον.

Ὅσον ὅμως συμφέρει νὰ γεννώμεθα καὶ νὰ ἀνατρεφώμεθα ἐν μέσῳ τοῦ καθαροῦ ἀέρος τῆς ἐξοχῆς, τόσον ὠρελεῖ νὰ διάγωμεν περὶ τὴν ἀνδρικήν ἡλικίαν εἰς τὰς πόλεις, ὅπου τὰ ἐπιτηδεύματα ἐξασκοῦσι τὸ πνεῦμα, ἢ δὲ παλιτεία προσκαλεῖ καὶ τιμᾷ τὴν ἀξίαν, ἕως οὗ κατανήτωμεν εἰς τοῦ γήρως τὸν οὐδὸν, ὅτε ἔχομεν πάλιν ἀνάγκην ἀναχωρήτως διὰ νὰ οἰκονομήσωμεν τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς, καὶ νὰ παρατείνωμεν ὅσον ἐνδέχεται τὴν ἐπὶ τῆς γῆς ὑπαρξιν. Ἐπειδὴ αἱ πόλεις ὁμοιάζουσι πρὸς μεγάλα νοσοκομεία, ὅπου πολλαπλασιάζονται ἰατροὶ, ἄβρωστοί, φάρμακα καὶ φροντίδες ὑπὲρ τοῦ θεραπευομένου αὐτοῦ δυστυχῆος λαοῦ.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλαι τινὲς περιστάσεις μεταποιοῦσιν ὀπωπῆποτε τοὺς χαρακτήρας τῶν ἀνθρώπων δηλ. τὸ φυσικὸν καὶ τὸ ἠθικὸν στοιχεῖον, εἴτε τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν.

Διότι ἐκ δύο κυρίως τάξεων συγκροτεῖται ἡ κωνομία· αἱ μὲν τῶν ἐξασκοῦσιν ἐπιτηδεύματα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀνεξάρτητα, αἱ δὲ ὑπόκεινται εἰς καθολικοὺς τινὰς κανονισμοὺς, εἴτε αἰδίους, καθὼς αἱ μοναχοὶ τῶν μοναστηρίων, εἴτε προκαιρῶν, ὡς αἱ μαθηταὶ τῶν παιδαγωγείων, αἱ φυλακισμένοι κτλ. Ἄλλ' ἢ κατ'ἐξαιρέσει αὐτὴ ἐπενεργεῖ εἰς τὴν ζωὴν κατὰ τὴν διάρκειαν καὶ τὴν εὐημερίαν ἐξίσου.

Αὐτίκα ὁ χωρισμὸς τῶν φύλων, ἢ ἡ ἀγάμία ἐπιφέρει πολλὰς καὶ βραβεῖας συνεπέας κατὰ τὴν ὄριμον ἡλικίαν. Ἀλλὰ τῶν μὲν ἀνδρῶν ἢ φύσις κατευνάζει ἐκ διαλειμμάτων τὸν ὄργασμον διὰ τῆς ὀνειρώξεως, ἢ αὐτομάτου ἀποσπερματίσεως· αἱ κατάκλειστοι ὁμοῦς μοναχαὶ παρθένοι ὑπόκεινται εἰς διαφοροὺς καὶ σπουδαίας τῶν καταμενίων ἀνωμαλίας, αἱ ὅποιαι προσξενοῦσι θλιβεράς καὶ δυσιάτους ἐνίοτε νότους, συγχρόνως δὲ καὶ μελαγχολίαν τινὰ οὐχ ἥττον δλέθριον. Ἐπειτα καὶ ἂν δοθῇ ὅτι τὸ εἶδος τῆς τροφῆς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ δυσκατεργάστων καὶ ἀτεράμων συγκειμένης ὀσπρίων ὀλίγον βλάπτει τὴν υγίαν των· ἀλλ' ἢ ἀκίνησά καὶ ἡ ἔλλειψις καθαροῦ καὶ ζωογόνου ἀέρος ἐντὸς σκοτεινῶν δωμάτων (κελλίων) διαφθείρουσι τὴν πηγὴν αὐτῆς τῆς ζωῆς δηλ. τὸ αἷμα καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ παραγόμενα υγρὰ. Διὰ τοῦτο αἱ γυναῖκες αὐταὶ ἔχουσιν ὠχρὰν καὶ καχεκτικὴν τὴν ὄψιν, αἰσθάνονται δὲ πάντοτε ψύχος, τὸ ὁποῖον καὶ διὰ τοῦ θερμομέτρου ἀποδεικνύεται, εἴτε διότι ἡ μετασώσεις τῶν ἐδωδίων γίνεται ἀτελεῶς, εἴτε διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἀναπνοῆς καὶ τὴν βραδύτητα τῆς κυκλοφορίας.

Ἐνίοτε ἡ πληθώρα τῶν χυμῶν πρῆσκει τοὺς καλοτήρους μέχρι πολυταρκίας, ἢ μᾶλλον οἰδημάτος,

τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ ὁ ἀνὰ σάρκα ὑβρωψ, ἢ ὁ ἀσκήτης· ἄλλοτε δὲ ἡ χαλάρωσις τοῦ μυῶδους συστήματος καὶ αἱ γονυκλίσιαι δίδουσιν ἀφορμὴν εἰς τὰς ἐντεροκήλας, ἐκτὸς ἄλλων νόσων γαστρικῶν, ἐξ ὧν γεννᾶται ἰδιαιτέρως ἡ μισάνθρωπος μελαγχολία, καθὼς διάφορα δερματικά πάθη λαμβάνουσιν ἀρχὴν ἐκ τῶν τριχίων χιτῶνων καὶ τῆς ρυπαρίας.

Ἀλλ' ἡ ἐπικρατοῦσα εἰς τοὺς ἀγροὺς σιωπὴ ἀναζωπυρεῖ τὴν διάνοιαν, καθὼς ἡ φλυαρία τὴν ἐξατμίζει. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Πυθαγόρας πενταέτηρον ἐχεμυθίαν ἐπέβαλλεν εἰς τοὺς μαθητάς του· πόσον δὲ ἐκ τούτου ὠρελήθησαν μαρτυρεῖ ἡ πληθὺς τῶν μεγάλων νομοθετῶν καὶ φιλοσόφων τῆς περιβοήτου Ἰταλικῆς σχολῆς. Εἰς τὴν ἐρημίαν τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν χωρῶν ἐπισκοποῦνται ἀπασαι αἱ μεγάλαι ἀνακαλύψεις, ἐκεῖ ἐμπνεύονται αἱ ποιηταὶ, οἱ ζωγράφοι, οἱ συγγραφεῖς, οἱ ἐπιστήμονες· εἰς τὴν ἀγροικίαν συνέγραψεν ὁ Βολταῖρος, ὁ Ρουσσώ, ὁ Μοντέσιος καὶ ἄλλοι· αὐτοὶ συνέλαβον πάντες τὰς ἀθανάτους ἰδέας ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν ἐθνῶν καὶ τοῦ φωτισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος. Εἰς ἐξοχὴν τῆς Ἑλβετίας συνέταξεν ἐπὶ 18 ἢ 25, νομιζομεν, ἔτη καὶ ὁ περικλής Γίββων τὸ ἀθάνατον αὐτοῦ βιβλίον, τὴν ἱστορίαν τῆς πτώσεως τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποδείξωμεν τὴν ἐπ' ἑρῶν τοῦ ἐρημικοῦ βίου ὡς πρὸς τὸ προκείμενον ζήτημα, ἀρκεῖ νὰ εἰπωμεν ὅτι ὄρη καὶ βουναὶ ἐδωκεν ἡ μυθολογία ὡς κατοικίαν εἰς τὰς Μούσας.

Ὅσῳ τῶν ἐπὶ τῆς ἡσυχίας τοιοῦτοτρόπως καὶ παύει ἐνεργεῖν τὸ σῶμα, τόσῳ ἀναρρίπιζεται ἡ δύναμις τοῦ πνεύματος.

Ἀλλὰ μηδὲν ἄγαν, εἶπεν ὁ φιλόσοφος ἐκεῖνος· διότι καὶ ἡ κατὰ τοῦτο ὑπερβολὴ βλάπτει τὸν ἄνθρωπον ἄλλοιοῦσα τὸν χαρακτήρα του, διαφθείρουσα τὴν υγίαν, καὶ συνιέμενους τὴν ζωὴν ἐν ᾧ τὸ νουαντίον οἱ ζητοῦντες τὸν μέτρον ὄρον διατηροῦσι ζωηρὸν τὸν νοῦν καὶ εἰς τὰ ἐσχάτα τοῦ βίου των, ἂν καὶ τὸ σῶμα κλονίζεται πανταχόθεν ὡς οἶκος ἐτοιμόρροπος. Κυρίως ὁμοῦς καὶ αὐτὸ τότε γίνεται ἐντονώτερον καὶ διαρκέστερον· αἱ ἕνες δὲν περιέχουσιν ὑγρὰ καὶ πιμελῆν, ὥστε διὰ τὴν μαλθακότητα νὰ ἀποβάλωσι τὴν ἐλαστικὴν αὐτῶν δύναμιν, ἀλλὰ στέγουσι πλειότερον ὡς ξηραί. Διὰ τοῦτο ἐν ᾧ οἱ ἰσχυροὶ καὶ εἰς τὰς νότους ἀντέχουσι καὶ μακροβιότεροι ἀποβαίνουσιν, οἱ ὑπερτραφεῖς, ὡς οἱ κάτοικοι τῆς Ὀλλανδίας, καταβάλλονται ταχέως ὑπὸ τῶν φυσικῶν καὶ ἠθικῶν αἰτιῶν, τὸ δὲ στάδιον τῆς ζωῆς των βραχύνεται.

Ἀλλὰ τὰ πλεῖστα τοῦ ἀνθρώπου κακὰ προέρχονται ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον (1) Σπουδάζοντες παντοιοτρόπως νὰ εὐχαριστήσωμεν ἐκείνους, τοὺς ὁποίους φοβούμεθα, ἢ παρὰ τῶν ὁποίων ἐλπίζομεν, δὲν πράττομεν πλὴν παρὰ τὴν ἰδίαν ἡμῶν θέλησιν καὶ ἀκολουθῶς ἀδημονοῦμεν; Ἴδὲ τὸν Ἀριστιππον αὐτὸν φοιτῶντα εἰς τοῦ Διονυσίου τὰ παλάτια διὰ νὰ θεραπεύσῃ

(1) At Hercules! homini plurima ex homine sunt mala, Πλάτων.

κολακευτικῶς τὰ πάθη τοῦ ἀρχοντος, ὅθεν ἐξαρτῶνται καὶ ἡ τύχη καὶ ἡ θέσις καὶ ὁ βαθμὸς αὐτοῦ, ἴσως δὲ καὶ αὐτὴ ἡ ὑπαρξίς. Ἄν κατέχη τὴν ὑπουργίαν, ἐναμιλλᾶται εἰς ἀνάγκης πρὸς τοὺς ἀντιπάλους καὶ φιλοδόξους κατὰ τὴν εὐπειθειαν καὶ τὴν ταπεινῶσιν, προσέχων καὶ εἰς τὰ νεύματα αὐτῶν τοῦ δεσπότου, ὥστε οὐτὶ ἀβρωστία, οὐτε ἄλλη τις σπουδαία ὑπόθεσις δύναται νὰ τὸν ἐμποδίσῃ νὰ προσέρχεται ὁσημέραι· διότι ἡ κατὰ τοῦτο ἀμέλεια θέλει παρασταθῇ ὡς ἐπονειδιστὸς ἀδιαφορία παρὰ τῶν φθονερῶν, οἱ ὁποῖοι ἐνεδρεύουσιν διὰ νὰ εὐρωσι καιρὸν νὰ τὸν ὑποσκελίσωσι. Πόσας ἄρα γε καταπίνει ὑβρεῖς καὶ πόσους ὀνειδισμοὺς οὐχὶ τοῦ ἡγεμόνος αὐτοῦ, ὅστις ὡς ὑψηλὴν κατέχων διὰ παντός περιωπὴν ὑπάρχει καὶ γενναῖος καὶ μεγαλόψυχος, ἀλλὰ τῶν παραδυναστῶν, οἵτινες χθὲς καὶ πρόνῃ ἐτι ἀγνωστοὶ καὶ ἀκατανόμαστοι ὡς τεχνίται καὶ ἀγοραῖοι ἐνίοτε, ἀφ' οὗ κατὰ τύχην πρὸς καιρὸν ἀνυψώθησαν, ἐμέθυσαν τοσοῦτον ὑπὸ τῆς ἐφημέρου δόξης, ὥστε καὶ τὴν καταγωγὴν τῶν λητμόνησαν· δειλαῖοι! οὐτε διαλογίζονται ὅτι ἡ αὐτὴ ἐκείνη χεὶρ, ἢ ὁποία τοὺς ἀνήγειρεν, θέλει τοὺς συντρίψει ὡς κεραμέως σκιῦθ, ἅμα παρελθὼν ὁ καιρὸς τῆς ἀνδραποδώδους ὑπηρεσίας των, θέλει τοὺς καυτηριάσει ἐπὶ τοῦ μετώπου, αἱ ὀπωπῆποτε δυσχερεστῆσιν, θέλει τοὺς ἀπορρίψει ὡς λειμώνια, τῶν ὁποίων ἐστειψάμεν τὸν χυμὸν.

Ὁ κατὰ χάριν, οὐχὶ δὲ διὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ἐπιτυχῶν ὑπουργήματος, ἢ θηρεῶν αὐτὸ περιμένει συχνάκις ὀρθίος εἰς τοὺς προδόμους τῶν ἡγεμόνων, ἐμποδίζεται νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ τὰς φυσικὰς αὐτοῦ χρεῖας, στενοχωρεῖται εἰς τὴν τοῦ λόγου καὶ τῆς πράξεως του καὶ ἀπαρέσκειται μὲν ἴσως εἰς τὰ γινόμενα, ἢ ὅσα ἀκούει, ἀλλὰ πῶς νὰ τολμήσῃ νὰ εἴπῃ τι τὸ ἀνδραποδόν; Διὰ τοῦτο μειδιᾷ εἰς τὰ χεῖλη, ἐν ᾧ ἡ καρδιά του βράζει ἀπὸ τὸν θυμὸν, ὑποφέρει τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ψύχος τῆς νυκτός, ἀναδέχεται εἰς θῆρος του τὴν εὐθύνην τῶν πράξεων τοῦ κυρίου, ἐν ᾧ οὗτος λαμβάνει τὴν ὠφέλειαν, ἐκτελεῖ αἰσχράς, ἢ καὶ παραβόλους παραγγελίας, πολλάκις δὲ κινδυνεύει ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ νὰ ἀπωλέσῃ πολλῶν ἐτῶν κόπους, ζῆ δὲ διὰ παντὸς περίφοβος καὶ ὑποπτος.

Τοιαῦτα πάσχουσιν ἐν γένει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰς μεγάλας πρωτευούσας καὶ οἱ φερόμενοι πομπωδῶς ἐπὶ πολυτελοῦς ἀμάξης, παρακολουθούμενοι δὲ ἀπὸ χρυσοσήμους θαλαμηπόλους.

Πάντα ταῦτα διαφθείρουσι τὸν ἠθικὸν χαρακτήρα, ὅθεν οὐτε εἰς τὰς φιλοφρονήσεις, οὐτε εἰς τὰς ὑποσχέσεις καὶ ἐπισκέψεις τοιοῦτων ἀνθρώπων πρέπει νὰ ἔχῃ πίστιν· ἀλλὰ βλάπτουσιν αὐτοὺς καὶ σωματικῶς διὰ τὴν ὄργην, τὴν ζηλοτυπία καὶ τὴν λύπην, τὴν ὁποίαν ὑποφέρουσιν, ἐξ ὧν γεννῶνται θανατηφόρα τῆς καρδίας καὶ τῶν ἀρτηριῶν ἀνευρύσματα, καθὼς ἀπέδειξεν ὁ Κορβιζάρ διὰ παραδειγμάτων τῆς θορυβώδους ἐποχῆς τοῦ Νικολέοντος. Διότι τότε μάλιστα ἐκκλιναν ταπεινῶς τὸ γόνυ ὑπερήφαροι ἀριστοκράται ἐμπροσθεν σοβαροῦ μονάρχου, ὅστις ἦτο πρὸ ὀλίγου ἡδὴ ὁμοῖος αὐτῶν, ἢ καὶ κατώτερος. Ἐπὶ τοιοῦτων καιρῶν πλεονάζουσι καὶ τὰ νευρικά πάθη, εἴον ἢ ὑποχονδρία, τὴν ὁποίαν ὀλίγων μηνῶν διατριβὴ εἰς τοὺς κρύτους ἀγροὺς ἀρκεῖ

συχνάκις νὰ ἰατρεύσῃ· ἀλλ' ἢ φρενοβλάβεια, τὸ ἐσχάτον αὐτῆς ἄκρον, διαμένει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνίατος.

Τὶ καλὸν δύναται τις νὰ περιμένῃ ἀπὸ τὸν λυσσώδη πόλεμον τῶν πολιτικῶν κομμάτων τῶν Γουέλφων καὶ Γιβελίνων τῆς Ἰταλίας, τῶν ἰομιμοφρόνων καὶ Ναπολεονιστῶν, ἢ δημοκρατικῶν τῆς Γαλλίας, τῶν Οὐίγγων καὶ Τόρεων τῆς Ἀγγλίας, ἢ καὶ αὐτῶν τῶν Ναπαίων καὶ Μοσχομαγγιτῶν τῆς ἡμετέρας Ἑλλάδος; Ἐκάστη τῶν εἰρημένων φατριῶν ἀμφισβητεῖ τὴν ἐξουσίαν ὡς λείαν ἐχθρικήν οὐχὶ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ, ἀπαγε, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ νὰ λαφυραγωγῇ τὸν δημόσιον πλοῦτον, νὰ πωλῇ ἀναισχύτως τὰ ὑπουργήματα, νὰ φέρῃ εἰς τὰ πράγματα ἀνανύμους καὶ τρισβολιμαίους ἀνθρώπους, νὰ ἀπαίτῃ τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα, νὰ ἐξευτελίξῃ τὸ ὑπάρχον πολίτευμα, νὰ περιπαίξῃ τὴν κοινὴν γνώμην, νὰ βεδηλοῖ τὴν θρησκείαν τοῦτέστι νὰ διαφθείρῃ πάσας τὰς πηγὰς τῆς ἠθικῆς. Τὶ χειρότερον ἐπραξαν οἱ ἀνόσιοι ἐχθροὶ, ὅσοι πολιτοκοῦντες τινὰ πόλιν ἐφαρμάκευον τὰ ὕδατα, τὰ ὁποῖα ἐφέροντο εἰς αὐτὴν, διὰ νὰ φονεύσωσι καθάπαξ πληθὸς ἀθῶων καὶ δυστυχῶν ἀνθρώπων.

Ἄν τοῦλάχιστον οἱ πρωτοστάται τῶν συμμοριῶν τούτων ἦσαν πάντες λόγου ἀξιοὶ καὶ προτεροῦντες ὀπωπῆτων ἄλλων, οὐδεὶς ἐφθόνην τὴν τύχην των· ἀλλ' ἐκτὸς τῆς Ἀγγλίας, πανταχοῦ σχεδὸν ἄλλοῦ ὀλίγοι τινὲς ἀγαθοὶ συνεπάγουσι πολλοὺς ἀναξίους, ἀμαθείς, βραδυόργους, χειρῶνακτας τῆς ἐσχάτης τάξεως μὴ γνωρίζοντας ἐνίοτε οὐτε τὸ ὄνομά των νὰ ὑπογράψωσι, κόλακας ὁμοῦς ἐπιτηδέους καὶ κύπτοντας εὐπειθῶς τὰ νῶτα, ὡς αἱ κάμηλοι, διὰ νὰ δεχθῶσι τὸ ἐπιβαλλόμενον τῆς δουλορροσύνης θῆρος, ἐμπορευομένους δὲ ἀσυνειδήτως τῆς πατριδος τὰ ναυάγια.

Ἡ τοιαύτη ταπεινώσις καὶ ἀχρεΐότης τοῦ χαρακτήρος ἀνιδιάζει καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῶν λαῶν, ὥστε θεωροῦσιν ἑαυτοὺς ὡς δυστυχεῖς καὶ ἐν μέσῳ τῆς κοινῆς λατρείας καὶ εἰς αὐτὰ τῶν τὰ παλάτια, τὰ ὁποῖα γίνονται χρυσοπάστοι αὐτόχρημα φυλακαί. Ἐνεκα τούτου τρέχουσι καὶ αὐτοὶ εἰς τοὺς ἀγροὺς, ὅταν δύνανται, διὰ νὰ ἀναπνεύσωσι καθαρὸν ἀέρα καὶ νὰ παρηγορηθῶσι κατ'ἡμέτερον θέαμα τῆς φύσεως, καὶ νὰ ἀκούσωσι τὴν ἀλήθειαν ἐκ στόματος τοῦλάχιστον τῶν χωρικῶν καὶ τῶν ποιμένων· ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς ἀποκέντρους χώρας πρὸς καιρὸν ἀπομακρύνονται.

Πολλοὶ περιηγηταὶ ἀναφέρουσι τὴν εὐρωστίαν καὶ μακροβιότητα ἐθνῶν κειμένων εἰς θερμότερα κλίματα, οἷον τῶν Ἰνδῶν· οὐδεὶς ὁμοῦς αὐτῶν ἐνουμηθῆ τοὺς Κινέζους ὡς ἐξαιρέτως περιέργους εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς τρόπους καὶ ὑποκριτὰς καὶ δολίους. Ἀλλὰ τὰ ἐλατιώματα ταῦτα τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀπάτης ὁ λαὸς αὐτὸς ἐκτείνει καὶ εἰς αὐτὰ τὰ δένδρα, διότι ἐμποδίζει τὴν αὕξιν των, ψαλλιδίζει τὸ φύλλωμα, καὶ δίδει εἰς τὸ ὅλον διάφορα τεχνητὰ σχήματα, ὥστε γίνονται ἀπεικόμισμα τῶν νάνων καὶ τῶν εὐνούχων, οἱ ὁποῖοι περιπολοῦσιν εἰς τὰς δεσποικὰς αὐλάς τῆς Ἀσίας. Ἀλλ' οὐτε τὰ φυτὰ, οὐτε τὰ ζῶα ταῦτα ταπεινωθέντα τοσοῦτον τερατωδῶς καὶ καταδεικασμένα νὰ ὑποφέρωσι τὴν τομὴν τοῦ σιδήρου, ἢ τὰς πληγὰς τοῦ

ξύλου δύνανται να παρτείνωσι την ύπαρξιν των όσων ήσαν προσωρισμένα εκ φύσεως: εκφυλα και άθλια δυνά δουλεύοντα εις τας άλλοκότους και άνωμάλους όρέξεις αυθεκάστου δεσπότου.

Πότον αποβίβει βραχύς ο βίος εις τα τοιαύτα κράτη αποδεικνύει και μόνη η ακόλουθος περιστασις.

Αναγινώσκοντες την Ασιατικην έφημερίδα του 1826 τ 8 ευρήκαμεν ότι άπαριθμήτως γινομένης των κατοίκων της Κίνας διά την διανομήν των εις τους ύπερβάντας τα 70 έτη διδομένων της Κυβερνήτως αιτηρησιών εύρέθησαν 169850 όγδοηκονταετής, 996 έννενηκονταετής και 21 μόνον εκατονταετής εις πληθόν 200 εκατομμυρίων !!

Τουναντίον επί της πολυθρυσλήτου απογραφής των Ιταλών κατά τους χρόνους του Ολιεπτιανού (76 έτη μετά Χριστόν) εύρέθησαν 124 εκατονταετείς, ένθ η Ιταλία μετά τοσούτους έμυλλούς πολέμους και τοσάυτας στραγίας δεν είχε βεβαίως επίκεινα του έννοστώτος πληθυσμού δηλ μέχρι 12—14 εκατομμυρίων ανθρώπων.

Αλλά και η γινομένη κατά τό 1829 απογραφή εις την Γαλλίαν έδωκεν 137 εκατονταετείς επί 763, 606 αποβιώτων εκ τριακοντα εκατομμυρίων λαού. Εύρίσκοντο δε οι εκατονταετείς ούτοι εις χώρας βυνώθεις μη μακράν των μεγάλων πόλεων δηλ. εις τους νομούς: des Basses Pyrénées 12, του Loiret 11 του Creuze 9, του Gers 7, της Ven lée 6, του Puy de Dôme, l' Ille et Villaine, Arrigée και Cantatál άν 5, κτλ. Ομοίως δε και κατά τό 1826 εις τους όρεινούς νομούς: εύρέθησαν οι πλείστοι εκατονταετείς. Έπειδή δε επί 5,000 έτησίων αποβιώτων άντ στοιχειή: εκατονταετής, εύρίσκονται άρα πλείότεροι τοιοούτοι άναλόγως εις την Γαλλίαν παρό εις την Κίνα.

Αλλ' οι μακρόβιοι πλεονάζουσι μάλιστα εις τας βορείους χώρας οίον την Ρωσίαν, Σουηδίαν κτλ.

Έννενηκονταετείς δε εύρίσκονται 38 επί 10,000 κατοίκων της Γαλλίας, εξ αυτών δε τα 23 ύπάρχουσι γυναίκες, εις δε τό Λονδίον 20, καθώ και εις την Βιέννην εις τό Βερολίον όμως ο αριθμός αναβαίνει μέχρι των 42, εις δε την Βλαδίαν μέχρι και των 50.

Εις τους δημοκρατικούς τόπους εύρίσκοντο πλείότεροι οι μακρόβιοι διά την έλλειψιν των παθών, τη διαφθορά και της τρυφής, καθώ και διά την έξότησιν των κάθειων και της περιουσίας των. Ότε το αγαθόν τουτό μόνον υπό τό κράτος πατριωτών και δικταίων νόμων εύρίσκειται, όπου έκαστος πολίτης θεωρείται ώ άναγκάσι τη κοινωίας μέλος, διά τουτό ούδέποτε έλιγνύεται, πάντες δε βοηθούμενοι συναλήθως απολαύουσιν αρθρώνων των προς ζωίκεται. έπειδή έν φύσει ο άνθρωπος άγαπή να θεραπεύηται η φιλοτιμία του, και αύτά δε τα άλογα κτήνη άρέσκονται, όταν τα περιποιώμεθα όθεν και του: κίπους τότε υποφέρουσιν οι άνθρωποι εύκολώτερον, καθώ ο στρατιώτης άντέχει εις τας δεινοπορίας και τα γυμνάσια υπό της μουσικής γοητευμένου και τό φυσικά η ήθικά και ο υγιέστερον έσχεύουσι, και η πηγαί αυτου των νερόρων τερατηγών ίατρούται τεχότερον.

Ούδεν βεβαίως παρτείνει την ύπαρξιν της ζωής, όσων η ίαρότης της ψυχής και η γαλήνη των παθών. Έλευθερία, ειλικρίνεια και άφέλεια, ηγρή ζωηρότης και εύθυμία κατά την παιδικήν ήμών ήλικίαν, εις συγκροτείτε τον φυσικόν του άδιαρθόρου άνθρωπου χαρακτήρα. Από τας λοιπόν επικαλούμεθα την εύημερίαν, όσην ένδέχεται να έλπίζωμεν επί της προσηκαίρου ήμών εις την γή ταύτην διατριβής.

I. N. Αεθαεύς.

Η Παλλας.

ηγού του Φειδίου επί της άκροπόλεως των Αθηνών.

Κύων πησιον έρωδιού κρημαμέτου.

ΠΕΡΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΤΑΓΜΑΤΩΝ.

§ I.

Από του 12 ήδη αιώνας περί την εποχήν δηλ. των σταυροφορικών πολέμων φιλοτιμούμενοι οι ήγειμένοι να εξηλεκτρίτωσι κατά διάφορους τρόπους τον ζήλον των χριστιανών κατά των άπίστων επενήσαν διαφραστρατιωτικά τάγματα εις τα όποια έδωκαν και ιδιαίτερα όνόματα: έπειτα κατέστησαν και σύμβολα ενός έκαστου αυτών διοικασθέντα παράσημα, και δόδμενα έκιοτε εις τους πολεμικώ, μετά ταύτα δε και τους όπωσθήποτε άλλως άριστευσασιας και υπηρετήσασιας την εκκλησίαν, τό έθνος και τον θρόνον

Αλλά προϊόντος του χρόνου και άλλαι περιστασις

διάφοροι έχοσίμευσαν ως άφορμή της συστάσεως τοσούτων παρασήμων, όπεσον π. χ. έχουεν εις την Ελλάδα τό του Σωτήρος διαιρούμενον εις βαθμούς διαφόρου.

Έκ των παρασήμων τουτων επικρατούσι σήμερα τό ακόλουθα, εις δε φέροντες αυτά λέγονται ίππόται, ταξίρχαι του τάγματος κτλ.

Αετός λευκός, τάγμα συσταθέν τώ 1325 παρά του Βλαδισλά βασιλέως της Πολωνίας, ότε ένύμφευτε τον υιον αυτου Κασιμύρ μετά της Άννης κόρης του μεγάλου δουκός της Λιθουανίας — ταιία κυανή.

Αετός μέλις, τάγμα της Πρωσίας συσταθέν τη 17 Ιανν. 1701 παρά Φριδερίκου έκλέτορος Βρανδεμβουργίας, ότε άνηγαρεύθη βασιλεύς — ταιία γαμοσάχρους, σταυρός έγκυαυτικός φέρων έμβλημα τας διο ταύτας λέξεις Cuique suum έκαστω τό έννοτου. (Οι φέροντες τό παράσημον τουτό ίππόται ύπαρχουσι τριακοντα έτος των προηγήπων της βασιλικής οίκογενείας και των βισκόπων, ύπόσχονται δε έμβυίνοντες εις τό τάγμα τοτο σφραφύσθη, δικαιοσύνη, προστασίαν χηρών και όρφάνων κτλ.

Άλτα στοατιωτική, τάγμα Γαλλ. συσταθέν 11 Μαρτίου 1759 υπό Λουδοβίκου ΙΕ. μετά της επιγραφής Pro virtute bellica' επί δε της άλλης πλευράς Ludovicus XV instituit — ταινία ή του αγίου Λουδοβίκου, χρυσοῦς σταυρός.

Αλκάνταρα, τάγμα 'Ισπανίας συσταθέν τῷ 1212 υπό Θ'. 'Αλφόνσου βασιλέως της Καστιλλίας' σταυρός πράσινος μετά άνθών κρίνου.

Άλέξανδρος Νεύσης, τάγμα 'Ρωσικόν συσταθέν τῷ 1725. — ταινία έρυθρά.

Αμφιδέος (καλτσοδέτα) τάγμα της 'Αγγλίας συσταθέν τῷ 1347 υπό 'Εδουάρδου Γ. Βασιλέως της 'Αγγλίας, άριερωμένον δέ εις τόν άγιον Γεώργιον. Οί ίππόται έφερον την εικόνα του αγίου κρεμαμένην εκ των ώμων δια κυανής ταινίας' περίξ δέ του άριστερου γόνατος άμφιδέα κυανοῦν φέροντα τās λέξεις ταύτας Honni soit qui may pense.

Άνδρέας (άγιος) τάγμα 'Ρωσικόν συσταθέν τῷ 10 Σεπτ. 1698. ο Γκόλοβιν στρατάρχης πρώτος άνηγορεύθη ίππότης αὐτοῦ — ταινία ούραίνου χρώματος.

Αννονσιεδε, τάγμα της Σαβυδίας (Σαβόγιας) συσταθέν τῷ 1360 παρά του 'Αμεδαίου Ε πρὸς τιμήν του μεγάλου επικληθέντος Αμεδαίου ήγεμόνος της χώρας ως υπερασπισθέντος την 'Ρόδον κατά των 'Οθωμανῶν άριερώθη δ' έπειτα 1434 εις την Θεοτόκον παρθένον παρά του πάπα 'Αμεδ. Η. διαίρειται εις δύο παράσημα.

Άσθηρ πολιτικός, τάγμα Σουηδικόν συσταθέν παρά του βασιλέως Φρεδερίκου άποθανόντος τῷ 1751 σταυρός 'Ρωμαϊκός μετά τεσσάρων στεράνων εν τῷ μεταξὺ πέριξ σφίρας κυανής φέρων τās λέξεις ταύτας Nescit occasum.

Αικατερίνη, τάγμα 'Ρωσικόν των κυριῶν συσταθέν τῷ 1714 υπό του μεγάλου Πέτρου μετά την ναυμαχίαν του 'Αλανδ κατά των Σουηδῶν και πρὸς τιμήν της γυναικὸς αὐτοῦ Αικατερίνης.

Βλαδимиρ (άγιος) τάγμα 'Ρωσικόν συσταθέν τῷ 1783 — ταινία έρυθρά μετά παρωφής μελαίνης.

Γεώργιος (άγιος) τάγμα 'Ρωσικόν συσταθέν τῷ 1769 πρὸς άναμοιβήν των στρατιωτικῶν γῆς και θαλάσσης' διαίρειται εις 4 κλάσεις, ταινία κιτρινή και μέλαινα.

Γκουέλμος, τάγμα της Χαννόβρας συσταθέν τῷ 1716 υπό του αντιβασιλέως της 'Αγγλίας.

Βάλα, (δηλ. στάχυς) τάγμα της Σουηδίας συσταθέν τῷ 1772, στάχυς χρυσοῦς έξαρτώμενος από ταινίας γλαυκόχρους' τὸ όνομα του άρχηγού επιγράφεται εις ώρειδές έμβάδον πορφυροῦ χρώματος.

Βάνεμποργ, τάγμα συσταθέν παρά του Βάλδεμαρ τῷ 1220 σταυρός άδαμάντινος κρεμάμενος εκ του άριστερου ώμου δια κυματώδους ταινίας έχούσης παρυφήν έρυθράν.

Έλέφας, τάγμα Δανικόν, συσταθέν τῷ 1189 υπό του βασιλέως Κανούτου ς'. δια την σταυροφορικὴν κατά των 'Οθωμανῶν νίκην των Δανῶν, οτε έφρονεύθη και εις έλέφας — ταινία κυανή κυματώδης.

Έρρίκος (άγιος), τάγμα Σαξωνικόν συσταθέν τῷ 7

Όκτωβρ. 1736 σταυρός έξαρτώμενος από ταινίαν σγινοβαφή.

Λέων Βέλλος, τάγμα του Βελγίου συσταθέν τῷ 1815 σταυρός λευκός έγκαυστος φέρων επάνω βασιλικόν στέμμα, εντός δέ στρόγγυλον εδάφους επιγράφεται τὸ διπλοῦν W. περικυκλωμένον υπό περιπλοκάδος δάφνης. virtus nobilitas ταινία κυανή μετά παρυφής χρυσοειδοῦς.

Λουδοβίκος (άγιος) τάγμα της Γαλλίας συσταθέν τῷ 10 Μαΐου 1693 υπό του ΙΔ' Λουδοβίκου.

Λεγεὼν της τιμης τάγμα της Γαλλίας συσταθέν τῷ 12 Μαΐου 1802, ταινία έρυθρά.

Μαρία Θηρεσία, στρατιωτικόν τάγμα της Αυστρίας συσταθέν υπό της αυτοκρατορίσσης Μαρίας Θηρεσίας, άφ' οῦ ένίκησε τόν Βασιλέα της Πρωσίας τῷ 18 'Ιουνίου 1757. Σταυρός περικυκλούμενος υπό δάφνης, περίξ δέ ή επιγραφή Fortitudini (τῆ ισχύϊ)

Μιχαήλ (άγιος) τάγμα της Γαλλίας συσταθέν παρά του ΙΑ Λουδοβίκου τῷ 1461 διότι ο άγιος Μιχαήλ έμπόδισε νά χειρωθῆ τὸ δμόνυμον όρος υπό των 'Αγγλων, καθὼς ή λοιπή Νορμανδία. — Σταυρός χρυσοῦς εις δικίῳ άκτινας, επ' αὐτοῦ δέ ο άγιος Μιχαήλ καταπατεῖ δράκοντα — ταινία μέλαινα κυματώδης από του δεξιῦ ώμου εις τόν άριστερόν.

Ουίλλέλμος, τάγμα συσταθέν παρά του Βασιλέως της 'Ολλανδίας τῷ 30 'Απριλίου 1815. Σταυρός λευκός έγκαυστος μετά των λέξεων τούτων εις τās γωνίας Woor, Moed, Bald, Trouw. 'Επί δέ της έτέρας πλευράς τὸ διπλοῦν W περισφιγόμενον υπό δέσμης δάφνης και φέρον στέμμα βασιλικόν. Ταινία χρυσοχρους μετά παρυφής κυανής.

Σεραφεϊμ, τάγμα της Σουηδίας συσταθέν τῷ 1334 υπό του βασιλέως Magnus. Σταυρός άσεροειδής μετά ίγκαύματος λευκοῦ και της επιγραφής ταύτης κατά μέσον J. H. S. δηλ. Jesus Hominnm Salvator. Τέσσαρες κεφαλαί σεραφεϊμ χρυσοῦν περίξ σφαιρας κρεμαμένης από κυανής ταινίας, άλυσος δ' εκ κεφαλῶν σεραφεϊμ ως κρίκων συνηρμοσμένων.

Χρυσοῦν δέρας, τάγμα της Αυστρίας και της 'Ισπανίας — ταινία έρυθρά κυματώδης' φέρεται περί τὸν τράχηλον.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΑΝΔΩΡΑΝ.

Αί παρατηρήσεις, άς προέταξεν ή Πανδώρα πρὸ της 'Απαντήσεως ήμων (Φυλ. Ος'), ίνα προκαταλάβη την κρίσιν των άναγνωστῶν αὐτῆς, εἰσὶν έσφαλμένα, και δεικνύομεν τοῦτο μετά συντομίας.

Πρώτιστον και κύριον θέμα' (λέγει) της έπικρίσεως ήν, ίνα εἴπῃ εκείνο, οτι εἶδει πρὸ πάσης διασκευαστικῆς έπιχειρήσεως νά ζητηθῆ έπιμόνως έν χειρόγραφον της Μελετιάδος ιστορίας. 'Αλλ' ὦ φίλε, εἶδει και εἶδει εἴπομεν και ήμεῖς έν τοῖς Προλεγομένοις, προσθέντες

οὐκ αστόχως και ποῦ εἶδει' και οὐ μόνον έγράψαμεν ταῦτα, αλλά και διενηργήσαμεν έντός της περιφέρειας των χρεῶν και της δυνάμεως ήμων. 'Εγὼ οὔτε έργον εκδότου άνεδέχθη, οὔτε ὤρσειλον ιδίαις δαπάναις νά διενεργήσω τι πλέον, εἰμὴ μόνον νά διαγράψω, όπου εἶδει, την ανάγκην της άναζητήσεως ταύτης. δια τοῦτο και επί πολὺ άνέβαλλον την έπιχείρησιν, και τέλος πάντων, αφού ήκουσα οθεν εἶδει, οτι ο δεμῖα έλπις υπάρχει, ήνάγκασα έμαυτόν νά άπελπισθῶ, και άπεξεδύτην εις την 'Ηράκλειον εκκάρησιν της Αύγειου κόπρου (εἰπεῖν κατ' Εὐγένιον). Ταῦτα έγραψα έν τοῖς Προλεγομένοις, οθεν λαβὼν τās άφορμὰς και ο 'Επικριτής, έγραψε περί τοῦτου τὰ δέοντα και ήμεν έν πᾶσι σύμφωνοι. 'Αλλ' ήδη εὐρέθη τὸ χειρόγραφον, κατόπιν της εκδόσεως του Α' Τόμου, και ή διασκευή αὐτοῦ (ὡς και εις του Β') άπέθη ματαιοπονία. Τοῦτο εἶναι αληθινόν, και λυπηρόν μάλιστα δι' ήμᾶς τοὺς πολλὰ μοχθήσαντας, αλλά πταίομεν ήμεῖς δια τοῦτο; ή προστρίβεται οὐκ εἰδός; τι εις τὸ όνομα ήμων δια την άκαιρον εὔρεσιν του χειρογράφου; οὐδαμῶς. Οὔτε λοιπὸν υπεύθυνοι, οὔτε συνυπεύθυνοι δια τοῦτο εσμέν. Περὶ δέ της έτέρας εὐθύνης, ήν εἴξῃς πάλιν εὐθύνη ήμᾶς: ο 'Επικριτής ὡς μη φροντίσαντας νά λαβῶμεν παρά του Οικονόμου οδηγίας τινὰς πρὸς άνεύρεσιν έτέρου χειρογράφου, λέγομεν έπειτα, και πεπεισμεθα, οτι θέλει γελάση και αὐτός δια την μεγάλην άφέλειαν των λόγων αὐτῶν.

Μερικώτερον δέ, ὅσον πρὸς παραμυθίαν ήμων (οἱ τινες οὐ μόνον δι' άμέλειαν άλλων έματαιοπονήσαντες, αλλά και ονειδιζόμεθα δια τοῦτο υπό της καλής Πανδώρας), ή παρ' ήμων Διασκευή έχει δύο καλά. Πρώτον αὐτὴ κατώρθωσεν, ὡς ήλιπίζον εἰς άρχῆς, ίνα τὸ θεβαιώθην παρ' άλλων ὡς άνέπιστον, παρ' έμοις δέ ὡς έπιστόν διακηρυχθέν, ή τὸ απλῶς δυνατόν (ὡς λέγει ή Πανδώρα) άποβῆ και ενεργεῖα τετελεσμένον (και τοῦτο, νομίζομεν, τὸ δυνάμει και ενεργεία έχει οὐκ ὀλίγην διαφορὰν: οἷοτι ήδύνατο νά λανθάνῃ τὸ χειρόγραφον εἰς άλλους τόσους έναυτοῦς έν τῷ Μοναστηρίῳ). 'Εκ της ματαιοπονίας λοιπὸν ταύτης εἰσῆλθον μέχρι της ὥρας δύο χειρόγραφα, ὧν τὸ μὲν έχω νά χείρας τὸ δ' άνεκάλυψεν ή Πανδώρα σημειούμενον γράμμασι μεγάλοις έντινι πονήματι της Ρωσικῆς φιλολογίας: τοῦτο πρώτον κέρδος κοινωφελές εκ των έμων πόνων. Δεύτερον δέ ή τὸ όνομα ήμων φέρουσα Ματαιοπονία, όταν συν Θεῷ εις τὸ τέλος έπειτα εκδοθῆ και ο Α' Τόμος, δέν θέλει φέρει, νομίζομεν, αἰσχύνην τινὰ παρά τοῖς κριτικώτερον άντιεξετάσουσιν εκάτερα, αλλά θέλει επιβεβαιώσει έν πλείστοις ὅσοις την εἰκασίαν ήμων, ὡς 'Ωριγένης αντί του 'Ιθιγένης, διαλεκτικῆ λέσχη αντί του διαλεκτικῆ φλυαρία κτλ. Καί ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὸ κύριον θέμα της 'Επικρίσεως, ὅπερ οὐδαμῶς άπτεται έμοῦ κατ' οὐδένα τροπον. Καίτοι δυσκόλως τις ήθελε πιστεύσῃ, οτι τοῦτο ήν τὸ κύριον θέμα της 'Επικρίσεως, άν μόνον ένθυμηθῆ τὰ μακρὰ και σχινοτενῆ προείμα, ὅσα προτάσσοντο εκ Διονυσίου του 'Αλικαρνασείως περί του πῶς δεῖ σπουδαίαν κρίσιν έπάγειν' δέν άναπτύσσομεν περαιτέρω τὸ άχρεον: διότι δέν θέλομεν νά δυσαρεστήσωμεν οὐδ'

ήμεῖς την πρὸς ήμᾶς ὀφείσαν φιλόφρονα και εὐσυμπάθητον Πανδώραν. Μεταβῶμεν δέ ήδη επί τὰ δευτεροῦντα.

'Αν εὔρισκόμεθα, λέγει: εις άλλας περιστάσεις, ήθέλομεν γράψῃ και άπάντησιν ὅλως άλλοίαν. Πόσον άόριστον τοῦτο! ποῖαι αἱ περιστάσεις αὐται, αἱ τοσαύτην έπιβρόχῃ, ενεργήσασαι πρὸς άποτυχίαν της 'Απαντήσεως; αἱ του τόπου; αἱ του πολιτεύματος; αἱ της διπλωματείας; κτλ. Οὐ δύναμαι μαντεύσασαι έν μόνον εἰκάζω (και δια τὴ νά μη τὸ εἴπω ελευθέρως;) οτι άμνηχανία σπουδαίας δικαιολογίας εἰλέγει σαφῶς ή γενικῆ αὐτῆς έκφρασις; και τοῦτο δεικνύουσιν οἱ εἴξῃς μάλιστα λόγου χάριν έπιφερόμενοι προσδιορισμοί.

'Ηθέλομεν νομίσῃ, λέγει, περιττόν νά θεβαιώσωμεν, οτι ή σαφήνεια δέν εἶναι τὸ παρά τοῖς πλείστοις εὐκατάληπτον. Καί τοῦτο λοξότερον, υπεμφανῶν ή ὡς άτοπον την θεβαίωσιν ταύτην, ή ὡς προδήλως ὀμολογουμένην. 'Εάν τὸ πρώτον, ήμεῖς εἰςφραστήμεν οὐ μετά τοσαύτης καθολικότητος (προσθέντες και τὸ πάντοτε, και άλλα τινὰ διασαρητικὰ της ιδέας ήμων). 'Εάν τὸ δεύτερον, μήπως πολλοὶ των καθ' ήμᾶς λογίων δέν πρεσβεύουσι, και δέν περικροτοῦσιν ήμῖν τὸ άξίωμα τοῦτο, άποκαλοῦντες πᾶσαν λέξιν άηθεστέρην νεκρὰν και σχολαστικὴν και άμενηρόν ὅσπου εν εξορυσσομένον εκ των κοιμητηρίων, αὐτὰς έπιμαρτυροῦμενοι τās άρχὰς του Κοραῆ; 'Η δέν εδακτυλοδεικτῆθη και πρὸς ήμᾶς ῥητῶς ή λέξις θῶκος ὡς μη καταληπτῆ παρά τοῖς πολλοῖς;

Προσηγγίσασμεν, λέγει, έαυτοῦς πλέον του θεμιτοῦ εις τὸν Φειδίαν και τὸν 'Ραφαήλ. Ναι, εάν τοιοῦτόν τι έτολημήσαμεν, άθεμίτον έργον έπράξαμεν και σφόδρα άλαστονικόν' ήθέλομεν δέ οὕτω και δικαίως λυπηθῆ, ήμεῖς οἱ άγνωστοι και άφαντοι, του ήδη κεκριμένου και διατεθρολλημένους, ὡς της ελληνικῆς εὐπραδείας περιεστεμμένους την άπαράμιλλον πρωτοτυπίαν. 'Αλλ' έποιήσαμεν τοιοῦτό τι; άγαγε! ή σαφείνεια, εἴπομεν, θεωρουμένη γενικώτερον ὡς πιστῆ έκφρασις ὅλου του ένδιαθέτου έννοήματος, άπαιτεῖ και την συνεκδήλωσιν ή συνέμφασιν του καλοῦ και τοῦτο πολλάκις επιτυγχάνεται δια λέξεων ισχυροτέρων και ποιητικωτέρων, αἵτινες άπέβησαν άκατάληπτοι παρά τοῖς πολλοῖς (ὡς πάλιν άλλαγῶν δια λέξεων τετριμμένων και κοινωτέρων, άς οὐδέ ταύτας πάντοτε και πανταχοῦ εἰσελαύνομεν). Καθὼς δέ εις τās άλλας καλάς τέχνας δέν θυσιάζει ο Καλλιτέχνης (ο Φειδίας και ο 'Ραφαήλ την ύψηλήν αὐτοῦ έμπνευσιν και ιδέαν, χάριν δὴ των πολλῶν διότι τοῦτόστιν εἰςευτελισμός και έξαχρείωσις της τέχνης), οὕτω και έν τῇ 'Ερμηνεύει, μιᾶ οὔτῃ και ταύτῃ των καλῶν τεχνῶν, οὐδέν κῆρος έχει τὸ προβάλλειν πανταχοῦ την των πολλῶν διανοητικὴν ικανότητα. Ταῦτα εἴπομεν έν άλλαις λέξεσι, καταδικάζοντες την άξίωσιν της Κοραϊκῆς λέσχης, ήτις άπεσκορακίσε τοσαύτας λέξεις καλάς και ύψηλάς ὡς δὴθεν άκατάληπτους εις τὸν κοινόν λαόν (οἱ χάριν και την Μεταφυσικὴν αὐτοῦ ο Κοῦμας εἰσεκορακίσε!). Ταύτης δέ άπήχημα άνεπαίσθητον έως εκ των κοινῶν τόπων του Κοραϊσμοῦ προέβη, έθεωρήσαμεν και τὸν κακιστόν του θῶκος. 'Εάν ή καλλιτεχ-

νική αυτή παρατήρησις ἦναι ὀρθή ἢ μή, ἄλλος λόγος ἄλλ' ἐκ τούτου πῶς συνάγεται πρῶτον ὅτι ἡμεῖς ἐτάξαμεν ἐκείτους ἐνριθμίους τοῖς ἀρίστοις τῶν Καλλιτεχνῶν (ὁἷοι εἰς παραδειγματικὴν κατασκευὴν τῆς θεωρίας ἡμῶν καὶ τινος τούτων ἐξωνομάταμεν); Δεύτερον, διὰ τί, ἐὰν ἡμεῖς δὲν εἴμεθα Πλάτωνες καὶ Ξενοφῶντες ἐν τοῖς λόγοις, διὰ τί δὲν ἔχομεν καὶ τὸ δικαίωμα νὰ θάινωμεν εἰς τὰ ἔργα τούτων; ταπεινοῦται τοῦ ἐν λόγοις καλοῦ καὶ ἡμεῖς, ὡς τότε ἄλλοι καὶ θερμοὶ θεράποντες τοῦ γησιῦ καὶ ἀζηώου ἑλληνισμοῦ, ἀκολουθοῦμεν τὰς ἀρχὰς τῶν μεγάλων τῆς τέχνης διδασκάλων, ἐφαρμόζοντες αὐτὰς τὸ κατὰ δύναμιν καὶ αὐτε φρονούμεν πάντη ἀνεπίληπτον καὶ ἱκανῶς δικαιολογούμενον νὰ βίπτωμεν ἐπὶ τοῦ χάρτου, καὶ νὰ δημοσιεύωμεν εἰς τὸ φιλόκαλον Πανελλήγιον τὰς ἰδέας ἡμῶν (καὶ μάλιστα ἐπὶ σπουδαίων ὑποθέσεων) παντάπασι ἀκαλλεῖς καὶ ἰσχυροὶ, καὶ παραφῶσους ὡς ἄντινες βαναυτολόγοι χυδαῖοι, ἢ ξενολόγοι ἀπειρόκαλοι οὔτε πάλιν διὰ τοῦτο κομπάζομεν, οὔτε ἡμεῖς λέγοντες, εὔε ἄλλων λεγόντων ἀνεχόμενοι, ὅτι ἐσμὲν Φειδίαι τινές καὶ Ῥαφαῆλοι ἐκ τοῖς λόγοις, αὐτὴν τὴν ἀκρίβειαν ἤδη κατέχοντες τῆς καλλιτεχνίας καὶ φθάσαντες εἰς τὸ μὴ περαιτέρω.

Δὲν ἠθέλωμεν, λέγει, διῆχρησθῆ νὰ ἀποδείξωμεν, ὅτι αἱ λέξεις *θῶκος* καὶ *λέσχη* εἰσὶν ἑλληνικαί. Πόσον παραδοξὸν τοῦτο! Ἄλλ' ἢ Πανδώρα δὲν ἐμέμφθη ἡμᾶς ὡς χρησαμένους λέξεσι μὴ ἑλληνικαῖς; πῶς λοιπὸν ἡμεῖς ἠθέλωμεν ἀναλάβει τὸν ἀγῶνα νὰ διῆχρησθῶμεν τότε εὐθὺς τὸ ἐναντίον; Ἡ ποία λέξις ἢ φράσις ἐκ τῆς μακρᾶς ἡμῶν ἀναπτύξεως περὶ τούτων τῶν δύο ὀνομάτων ὑπερφαίνει ὀπωδῆποτε τοῦτο; ἢ μὲν λέξις *θῶκος* ὀνομάσθη ποιητικὸν μεταμπίσμα καὶ οὐσνησιον παρὰ τοῖς πολλοῖς. Ἀπεδείξαμεν ἐξ ἀρχῶν ἀντικραϊκῶν, ὅτι τοῦτο οὐδὲν ὀλως θλάπτει, ποριθέντες καὶ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Θεοδορήτου, ὅθεν μεταγράψαμεν τὴν φράσιν, οὐχ ἵνα θεβαιώσωμεν, ὅτι ἡ λέξις ἀπλῶς ἀπαντᾷται παρὰ τοῖς Ἑλλήσι συγγραφεῦσιν, ἀλλ' ὅτι περὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γεγονότος ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς ἐχρητάτο ταύτη τῇ ἐκκλησιαστικῇ λέξει. Ἡ δὲ φράσις *διαλεκτικὴ λέσχη* ἀπεκρίθη ὡς μὴ τόσον ἐμφαντικῆ, ὅσον καὶ ἡ *διαλεκτικὴ φλυαρία* πρόκειται λοιπὸν περὶ τοῦ ἐμφαντικοῦ ἀπλῶς τῆς φράσεως, καὶ οὐχὶ περὶ τῆς χερσαρότητος αὐτῆς. Ἀπεδείξαμεν ἐκ τοῦ Σωκράτους (ὅθεν μεταγράψαμεν ὁ Συγγραφεὺς τὴν λέξιν, καὶ ὅπου ἀνεδιφῆσαμεν ἡμεῖς τὴν κυριολεξίαν καὶ ἀκρίβειαν διὰ κόπων οὐ; ἐνόμισε περιττοὺς ἢ Πανδώρα), ὅτι ἡμεῖς ἔχομεν δίκαιον. Καὶ ἄλλως δὲ ἡ *διαλεκτικὴ φλυαρία* προσπίπτει εἰς τὴν ἀκοήν ἡμῶν ὡς ἀπροσδιόνυσος συναρμογή. Ἐὰν ἔλεγεν ἀναλελυμένως, ἢ τῶν *διαλεκτικῶν φλυαρίων* ἤθελεν εἶναι οἰκίωτον. Καὶ ἐνταῦθα συγχωρηθῆτω ἡμῖν μικρά τις παρεκβολὴ εἰς τὸ τοῦ λεγομένου δ.καιολόγησιν καὶ εἰς διατράνωσιν ἐτέρας τινὲς γλωσσικῆς ἀρχῆς.

Ὁφείλομεν νὰ ἀποφεύγωμεν τοὺς ἐκ τοῦ σύνεγγυς τερατώδεις καὶ ἀσυμφυεῖς συνδυασμοὺς λέξεων ἢ σχηματισμῶν ἢ ἐκδοχῶν ἀρχαιότερων μετὰ ἄλλων τινῶν κοινοτέρων καὶ τετριμμένων, ἅπερ ἀποστρέφεται ἡ

ἀκοή ἡμῶν ὡς ἀθήη καὶ παράφωνα, κατὰ τὸ μῶν ἐκ τοῦ *παιγγίου μου*, ἕπερ ὁ κακίστος ὀρθῶς καὶ διασύρας ὡς μακαρονικὸν Κουαῖς, τοσοῦτοι κατὰ δυστυχίαν ἐν πολλοῖς ἐφιλοτιμήθη νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ. Οὕτω λέγομεν, φέρ' εἰπεῖν, *χωρὶς ἄλλο* ἀντὶ τοῦ πάντως, καὶ ἀναγκη. Ἄλλ' ἐν εἰπωμεν ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας *χωρὶς ἄλλο* (ὡς λέγομεν μετὰ γενικῆς *χωρὶς αἰτίας* κ.τ.λ.), εἶναι ξενήκουστον καὶ ἀντιβάνει εἰς τὴν κραταιὰν δύναμιν τῆς οὕτως ἐπιθυμῆς ἀκοῆς προτιμότερον νὰ ἐξαιλεφθῇ τὸ φρασεῖδιον, ἐὰν δὲν ἀρέσκη, ἢ νὰ μετασχηματισθῇ εἰς τὸ *χωρὶς ἄλλο* (ὡς φαίνεται πῶς ἢ Πανδώρα διδάσκουσα ἡμᾶς διὰ τινος κυριογραφίας τοῦ ἄλλο ἐν τῇ Ἀπαντήσει ἡμῶν, ὅπου μεταχειρίσθημεν τοῦτο τὸ φρασεῖδιον ἐὰν δὲν ἦναι τυπογραφικὸν λάθος καὶ τοῦτο μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν). Διότι ἄλλως πρέπει νὰ λέγωμεν καὶ μετὰ τούτου, ὡς δὴθεν συγκακομιμένον ἐκ τοῦ ἀκριβετέρου μετὰ τούτου ὡς εἶπον καὶ τὰ *θέλω τυφτεῖν*, καὶ διὰ τὰ ἴσως, καὶ τὰ παραπλήσια ἄμουσα παραφωνήματα τῆς Κοραϊκῆς γλωττοπέδης.

Ὅσον δὲ περὶ τῆς διακρίσεως τῶν ὑποσημειώσεων, ἐπειδὴ αἱ πλείους εἰσὶν ὀλως μετεσκευασμένα, καὶ ἄλλαι, ἰδέαις συνυρασμένα, καὶ πολλάκις εἰς πᾶν τοῦναντίον κατανιῶσαι, οὔτε ἀστερίσκοι, οὔτε ἄλλα σημεῖα ἔχουσι χώραν, ἀλλὰ μόνον πλατύεσαι ἀναπτύξεις. Τοῦ λοιποῦ ὅμως καὶ περὶ τούτου θέλομεν εὐχαριστήσθαι τὸν ἐπικριτὴν, ὅσον ἐνεσι.

Τούτων καὶ τῶν τοιοῦτων ὑποσημειώσεων ὑπὸ τῆς Πανδώρας, διὰ τί νὰ μὴ κατακριθῇ ἢ Ἀπαντήσις ὡς σχεῖνοτενῆς καὶ παρεκβατικῆ καὶ μόλις ἀνεκτῆ γενόμενῃ ὑπὸ γενναίας φιλοφροσύνης; Ὅσον δὲ περὶ τοῦ Γραικωρομοῖσμου καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πράξεων τοῦ Μ. Κωνσταντίνου, ἐνταῦθα, ἴσως νὰ ἐκλάβωμεν τὴν σιωπὴν ὡς συγκαταθεσιν. Τοσαῦτα καὶ περὶ τῆς διαπραγματεύσεως τῶν δευτερευόντων ζητημάτων.

Ἄλλ' ἐὰν ἐρχεται πάλιν ἢ Πανδώρα εἰς τὸ κύριον θέμα, σημειῶσα ἡμῖν νέον χειρόγραφον τοῦ Μελετίου, ὅπερ ἔφερε μετ' αὐτοῦ ὁ Εὐγένιος ζῶν ἐν Ῥωσίᾳ. Καὶ ὅτι μὲν ὁ Εὐγένιος εἶχε μετ' αὐτοῦ τὴν ἱστορίαν ταύτην χειρόγραφον, τοῦτο φαίνεται ἐκ πολλῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων, καὶ ἡμεῖς ἐσημειώσαμεν ἐν τοῖς Προλεγόμενοις, καὶ περὶ τούτου οὐδεμία ἐστὶν ἀμφιβολία ἐν τῇ νεωτέρᾳ Ἑλληνικῇ Φιλολογίᾳ. Τοῦτο δὲ ὀλως περιφρονήσας ὁ Ἐπικριτὴς (ἐξ οὗ ἠδύνατο εἰπετα διὰ τῶν αὐτῶν τεκμηρίων συναγαγεῖν, ἐὰν ἤθελε, περὶ τῆς εὐκόλου ἐν Ῥωσίᾳ ἀνευρέσεως τοῦ χειρογράφου, ὅσα καὶ ἐκτίνος ἐν παραβύστω ἀποκειμένης λατινικῆς σημειώσεως), κατέφυγεν εἰς τι βιβλίον τῆς Ῥωσικῆς φιλολογίας, καὶ ἐκεῖ εὐρῶν τὸν Εὐγένιον αὐτογράφουτα τοῦτο, μεγάλην ταύτην νομίζει ἀνακάλυψιν, ἐσχάτως αὐτῷ γράμμασι μεγάλοις (ὡς φησιν) ἐπιλάμψασαν, καὶ τοσοῦτον φαίνεται ἐπὶ τῷ εὐρήματι τούτῳ ἐγκορδουλίζομενος, ὅσον αἰσχυρόμενος ἐπὶ τῇ πρότερον ἀγνοίᾳ. «Ὁμιλογοῦμεν, λέγει, τὴν ἀμάθειάν μας» (ἦτις ἐντὸς ὀλίγου μετεβλήθη εἰς ὄλον τὸ ἐναντίον κατὰ φύσιν). Τραχεῖα ἢ λέξις! ἀλλ' ὅμως ἐγαλευθῆ ἐπιβεβίως δι' ἄλλον, ὡς θέλομεν ἰδεῖ. Ἀπομνήστων ἐφ' αὐτοῦ τὸ ὄνειδος τοῦτο τῆς ἀμαθείας

ὡς μὴ αὐτὸς ἀναμειγμένος εἰς τὴν τῆς προκειμένης ἱστορίας ἐκδοσιν, ἐπιλαμβάνεται ἡμῶν πρῶτον, διὰ τί νὰ μὴ γνωρίζωμεν τὴν σημειώσιν ἐκείνην τῆς Ῥωσικῆς φιλολογίας. Δεύτερον, συγγινώσκων ἡμῖν τὸ πρῶτον τοῦτο σφάλμα διὰ τὸ ἀβιβλίον τοῦ τόπου, καταδικάζει ἡμᾶς αὐστηρότερον, διὰ τί νὰ μὴ ἐρωτήσωμεν τὸν Οἰκονόμον, τὸν μύστιν πάντων τῶν ἐν τῇ Ῥωσίᾳ φιλολογουμένων, ἀφ' οὗ (λέγει) ἔχομεν ἀλληλογραφίαν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀφ' οὗ (προσθέτομεν ἡμεῖς εἰς πολλῶν πλείονα ἐνίσχυσιν τοῦ θαυμαστοῦ ἐπιχειρήματος) κατὰ δύο ἐνιαυτοῦς ἀλληλοδιαδόχως μετὰ τὴν μελετηθεῖσαν ἐκδοσιν τῆς προκειμένης ἱστορίας, ἐντρύψασαμεν τῆς πολυχύμονος αὐτοῦ μούσσης ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ λόγος οὐκ ὀλίγος ἐγένετο περὶ Μελετίου. Ὅθεν, ἐπειδὴ πάντως ἐρωτηθεὶς ὁ Οἰκονόμος δὲν ὠδήγησεν ἡμᾶς εἰς τὸ Ῥωσικὸν ἐκεῖνο βιβλίον (ὅπου, ὡς νομίζει τις, ἀπλῶς μόνον τὰς χεῖρας, ἠθέλωμεν εὐκόλως ψηλαφήσῃ τὸ μεγαλογράμματον ἐκεῖνο χειρόγραφον), συνάγεται λογικώτατα (ἐκ τοῦ ὑπονοουμένου), ὅτι εἰς αὐτὸν τὸν Οἰκονόμον ἀρμόζει μᾶλλον ἢ τραχυθεῖσα ἐκείνη ὀνωτέρα ἀμάθεια!

Οἶμοι Κατίγνητε, ὄμμα σὺν ταράσσεται!

Ἄλλ' ἐκ τῶν προειρημένων βλέπει ἕκαστος, ὅτι καὶ χωρὶς τῆς τακτικῆς σημειώσεως (ἢν, ἴσως, ἐγνώριζε κάλλιστα ὁ Οἰκονόμος), καὶ ἐγὼ καὶ ὁ Οἰκονόμος καὶ πλείστοι ἄλλοι οὐδαμῶς ἠγνοοῦμεν, ὅτι ὁ Εὐγένιος ἔφερε μετ' αὐτοῦ ἐν Ῥωσίᾳ τὸ τῆς Ἱστορίας χειρόγραφον. Ἀλλὰ μετὰ τῆς γνώσεως ταύτης καὶ τῆς τοῦ χειρογράφου μέχρι τέλους διατηρήσεως, καὶ μετὰ τὴν πάλιν τῆς τούτου καθ' ὑπόθεσιν διατηρήσεως καὶ τῆς (διὰ κόπων καὶ δαπανῶν καὶ παντοίας ἄλλης δυσχερείας, ὧν ἡμεῖς τοῦλάχιστον οὐκ ἐσμὲν ὀφειλέται) πιστῆς αὐτοῦ ἀπογραφῆς, κείνται μᾶλα πολλὰ εὐκόλον ὄρη καὶ θάλασσα, ἀλλὰ καὶ παντοῖαι ἄλλαι ἀμφιβολίαι καὶ περιπέτειαι. Ὁ δ' Ἐπικριτὴς πᾶν τούναντίον νομίζει, εἰ ἐὰν ἡμεῖς ἠρωτῶμεν τὸν Οἰκονόμον, καὶ ὁ Οἰκονόμος ἐδείκνυσεν ἡμῖν τὴν τακτικὴν σημειώσιν, οὐδὲν τοῦ λοιποῦ εὐχερέστερον ἢ νὰ ἔχομεν πιστὸν ἐκείνου ἀπόγραφον. ἔχω ἰδοῦ ἀνθ' ἡμῶν ἐπραξε τὰ πάντα οὗτος ὁ καλὸς ἡμῖν οὐ μόνον ἱστορικὸς (ὡς εἰρήκεν), ἀλλὰ καὶ βήτωρ καὶ κριτικὸς καὶ φιλόσοφος καὶ θεολόγος, καὶ ἀνεπλήρωσεν ἡμῶν τὰς ἐλλείψεις: δὲν μένει ἄλλο πλέον εἰς ἡμᾶς, εἰμὴ νὰ περιμεινωμεν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀγαθῆς ταύτης ἀγγελίας. Ἄλλο χρέος ἡμεῖς περὶ τούτου δὲν ἔχομεν, καὶ μάτην ἀπάγει ἡμᾶς εἰς τὸ δικαστήριον τῆς εὐθύνης ὡς δεινὸς καὶ ἀδικὸς τῶν ὧν οὐκ ὀφείλομεν ἀπαιτητῆς.

Ἐν τοσοῦτῳ ἐκ τῆς φιλολογικῆς σημειώσεως τῆς Πανδώρας, εἰ καὶ δύσκολον ἡμεῖς νομίζομεν τὴν ἠξεύρεσιν καὶ ἀπογραφὴν τοῦ Εὐγενιακοῦ χειρογράφου, μανθάνομεν ὅμως δύο τινὰ πολυτίμα: α) ὅτι τὸ χειρόγραφον τοῦτο ἦν ἀντιγραφή τις ἀθλία, πρὸς ἢν παραβαλλόμενον τὸ Ἀγιοριτικόν, εἶναι τῶντι πολυτίμος θησαυρὸς: διότι οὐ μόνον ἐστὶ κεκαλλιγραφημένον, ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον εὐρον αὐτὸ εἰς ὀλίγα μέρη διεφθαρμένον, καὶ ταῦτα οὐχ οὕτως οὐθιῶδη. Ἐπειδὴ

δὲ καὶ ἡ Βενδοτέτος ἐκδοσις ἀπορρέει ἐκ τοῦ Ἀγιοριτικοῦ χειρογράφου, δύναται καὶ αὕτη κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤτιον νὰ θεωρηθῇ μετὰ τινος κριτικωτέρας ἐπιστάσεως ὡς δεύτερόν τι χειρόγραφον, οὐ χεῖρον ἴσως τοῦ Εὐγενιακοῦ: διότι ἀμφοτέρω μὲν καθ' ἑαυτὰ θεωρούμενα ἀπαιτοῦσιν Ἡράκλειον ἄθλον εἰς ἐκκάθαριν ἀλλὰ τὸ Ξενοφώντειον ὑπερτερῆ ἑκατέρου ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ, καὶ μόνον ἐν ὀλίγοις τισὶν ἔχει χρεῖαν τῆς ἐτέρωθεν διορθώσεως, ἢ καὶ ἀναπληρώσεως. Ὅστε ἔχομεν κατὰ τὸ παρὸν δύο χειρόγραφα ὑπ' ὄψιν, ἀντιβάλλοντες μεταγράφωμεν, ὡς ἀπαιτεῖ ὅτι Εὐγένιος καὶ ὁ Ἐπικριτὴς: καλὸν ἂν εἶχομεν καὶ τρίτον καὶ τέταρτον, τίς ἀμριβάλλει; ἴσως δὲ τὸ τοῦ Εὐγενίου ἦν πολυτίμον καὶ ἄλλως, ἐὰν ἐφερεν ἐν τῇ περισελίδῃ καὶ τινος σημειώσεως, ὡς οὐκ ἐστὶν ἀπίθανον. β) Μανθάνομεν τὴν κρίσιν τοῦ Εὐγενίου περὶ τῆς Μελετιάδος ἱστορίας ἐν γένει κατὰ τε τὸ πραγματικὸν καὶ τὸ λεκτικόν, σύμφωνον οὕταν κατὰ πάντα, πρὸς ἢν ἐξεφράσαμεν συντόμως καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς Προλεγόμενοις.

Ταῦτα ἐκρίναμεν εὐλογον δικαίως καὶ ἀπαθῶς νὰ ἀπευθύνωμεν πρὸς τὴν Πανδώραν.

Κ. Εὐθυβοῦλης.

ΣΑΛΕΜΒΙΕΡΟΣ

Η

Ο ΛΗΣΤΗΣ ΤΩΝ ΒΡΟΥΓ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

ΚΕΦ. ΠΡΩΤΟΝ.

Ἡ μουσικὴ, τὰ πολλὰ φῶτα, ὁ θόρυβος τοῦ χοροῦ, τὰ πολυτελῆ ἐνδύματα, ἢ εἰς ὅλα τὰ πρόσωπα βασιλεύουσα χαρὰ ἀνήγγελλον ὅτι μία τῶν λαμπροτέρων συναναστρωφῶν ἐίδετο εἰς τὴν διαμονὴν τοῦ κόμητος Σαλεμβιέρου. Ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ἦτο γνωστὸς εἰς Βρούγ, ἐν ἔτει 1798, ἄνθρωπος: τις ἐκ τῶν μᾶλλον περιζήτητων τῆς πόλεως ταύτης διὰ τοὺς περιποιητικὸς τρόπους του, διὰ τὸ πνεῦμα του καὶ διὰ τὰ πλοῦτη του. ἔλεγον ὅτι εἶχε κληρονομήσει κολοσσίαν περιουσίαν ἀπὸ ἀκώτερόν τινα συγγενῆ του, ἀποθανόντα εἰς τὰς Ἰνδίας.

Ἐίδε τερπνὴν συναναστρωφὴν διὰ τὸν γάμον, τὸν ὅποιον ἐπρόκειτο δοσούπω νὰ συνάψῃ μετὰ τῆς Μαργαρίτας Δεραθανσῶν μονογενοῦς κόρης τοῦ ὑπερπλοῦτου Βαρῶνου Δεραθανσῶ.

Πρὸ ὀλίγου εἶχε σημάνει ἡ ἐνδεκάτη καὶ ὁ γορὸς ἦτο τόσον ζωηρὸς, ὥστε ἐκτὸς τῆς ἡδονῆς δὲν ἠσθάννυτο ἄλλο οἱ παιδρὸι χορευταί, ὅταν ὁ μοίραρχος Βιλλεδιῆ εἰσῆλθεν ὀρμητικῶς ἐν στολῇ ὑψηραίας, καὶ ἐπροξένησε θαυμασμὸν εἰς τὴν συναναστρωφὴν διὰ τὴν βίαν μετὰ τὴν ὀποιᾶν διευθύνθη πρὸς τὸν κόμητα. Τοῦ εἶπε κατὰ τι εἰς τὸ ὄπιον, τὸ ὅποιον ἔκομε τὸν ἐπι.

στήθιόν του να σασπάση τὴν ὄφρυν, καὶ ἀπεσύρθη ἀμέσως. Ὁ Σαλεμβιέρρος, ἀπευθύνων τὸν λόγον εἰς τοὺς προσκεκλημένους, ὅστινες τὸν εἶχον περικυκλώσει σωρηδόν. — «Φίλοι μου, εἶπε, μόλις δύναμαι νὰ σὰς ἀναγγείλω τὸ θλιβερὸν συμβῆν, τὸ ὅποιον πρὸ μικροῦ μοῦ ἐκοινοποιήσαν, διότι ἐδῶ εὐρίσκονται πολλοὶ συγγενεῦντες διαφόρως μετὰ τὸν δολοφονηθέντα!» Ἡρχισαν ὅλοι νὰ τρέμωσι καὶ ψιθυρισμὸς φρίκης ἀντήχησε πανταχόθεν. — «Ναί, εἶναι βέβαιον, κύριοι, ἡ ληστρική τῶν Μαύρων συμμορία, ἣτις πρὸ τινῶν ἐτῶν κατεργασμένη τὴν χώραν, ἐθυσίασε νέον θῦμα πλησίον τῆς Οστάνης. Ὁ φίλος μου μοῦ εἶπεν ὅτι τὸ θῦμα τοῦτο εἶναι ὁ πατήρ τῆς μνηστῆς μου.» Ταῦτα δ' αὐτοῦ λέγοντος, δάκρυα ἔβρυσαν ἀπὸ τὰς ὠχρὰς παρεάς του. — «Ἐν μόνον καθήκον μοῦ μένει ἤδη νὰ ἐκτελέσω, νὰ προσπαθῆσω δηλαδὴ ν' ἀνακαλύψω τὸν φονέα δια νὰ τὸν παραδώσω εἰς τὴν δικαιοσύνην. Ἡ Βιλλερέ μετὰ πολλοῦ φίλου μου ἀναχωρεῖ δτον οὕτω πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν, ἐγὼ δὲ ἀποσύρομαι διὰ νὰ ἀναλάβω ὀλίγον ἀπὸ τὸν τρομερὸν κλονισμὸν, τὸ ὅποιον μοῦ ἐπροξένησε τοῦτο τὸ ἀταίσιον γεγονός. Νομίζω, βέβαια, πάντῃ περιττὸν νὰ σὰς ζητήσω συγγνώμην διὰ τινὰ διακοπήν τῆς τερπνῆς συναναστροφῆς μας, τὴν ὁποίαν εὐηρεστήθητε νὰ κοσμήθητε μετὰ τὴν παρουσίαν σας. Φοβούμαι μήπως δὲν γνωρίζομεν ἀκόμη καθ' ὄλοκληρίαν τὴν δυστυχίαν μας, διότι γνωρίζετε ὅτι οἱ φονεῖς οὗτοι δὲν ἐπραξάν μέχρι τοῦδε ἔν μόνον ἐγκλημα εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν. Δεικνύουν συστηματικῶς τὴν παρουσίαν των δι' ἀπηνόους τινος πράξεως εἰς δύο ἢ τρία μέρη, καὶ τοῦτο διὰ νὰ καταστήσωσιν ἀγνωστον τὸν τόπον τῆς διαμονῆς των. Νὰ δώσω ὁ θεὸς νὰ μὴ μάθωμεν πρὸ τῆς αὔριον καὶ ἄλλο κακούρημά των. Ἡ συναναστροφή διελύθη κατατρομασμένη, καὶ τὸ παλάτιον τοῦ Σιλεμβιέρρου ἔμεινε μετ' ὀλίγον ἔρημον.

Εἶπε παρέλθει μία ὥρα. Οἱ ὀλίγοι ἐκ τῶν πολιτῶν, οἵτις ἦσαν ἀκόμη ἐξυπνοὶ, εἶχον πρὸ ὀλίγου ἀκούσει σημαίνον τὸ μεσονύκτιον, ὁπότεν ἰππεὺς τις περιτυλιγμένος εἰς πλατὺν μανδύαν καὶ τὸν πῖλον εἰς τὴν κεφαλὴν βαθείως φορῶν ἐξῆλθε τῆς πύλης τῆς Οστάνης. Ὁ ἵππος του ἐβάδιζε βῆμα ὀδοπορικόν ἀλλ' ἀφοῦ ὁ ἀγνωστος διῆλθε τὰ μικρὰ χωρία τοῦ Σιποδῆλ, ἔκλινε δεξιὰ καὶ διαμῆδς λακτιζῶν διπλᾶ μετὰ τοὺς πτεριστῆρας τὰ πλευρὰ τοῦ ἵππου του ἔγεινεν ἄρπυτος ὡς ἀστραπή, καὶ μετ' ὀλίγας στιγμᾶς ἐφθασεν εἰς τὸ μέσον τῆς εἰς Βλαγκενβέργην ἀγούσης ὁδοῦ. Ἀπομακρυνθεὶς τότε ὀλίγον τῆς λιθοστρώτου ἐπήδησε, μίαν τάφρον καὶ ἐστάθη πλησίον ἑνὸς δάσους. Ἐπέλευσεν, ἐβγαλεν ἀπὸ τὸν κόλπον του ἀργυρᾶν τινὰ σύριγγα, καὶ διὰ παραισταμένου, πλὴν ὑποκώπου, συρίγγματος ἔκαμε σημεῖον. Ἠκούσθη τότε νὰ πλησιάσῃ καλπάζων ἄλλος ἰππεύς. Ἠλλάχθη τὸ σύνθημα καὶ μεταξὺ τῶν δύο ἀγνωστων ἔλαβε χώραν ἡ ἐξῆς συνομιλία.

— Ἐπέτυχες εἰς τὴν ἀποστολήν σου;

— Ναί, ἀρχηγέ, μολονότι ἔχασαμεν εἰς τὴν συμπλοκὴν τὸν δυστυχῆ Ἰάκωβον. Ὁ γέρον ἔμπορος ἀνεστάθη παρ' ἐλπίδα, καὶ ὁ ὑπρέτης του, πρὶν ἡμεῖς

τὸν τελειώσωμεν, ἐπυροβόλησε μετὰ πιστόλιον εἰς τὸ στήθος τοῦ συντρόφου μας.

— Τὸν δυστυχῆ! μοῦ κακφαίνεται δι' αὐτόν! πλὴν τί ἔκαμες τὸ πτώμα;

— Διεφθείραμεν κατὰ τὴν συνήθειαν τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του, ἐκάμαμεν τὸ ἴδιον καὶ εἰς τὸν ὑπρέτην διὰ νὰ μὴν ἠμπορέσωμεν νὰ τοὺς γνωρίσωμεν, ἐπειτα δὲ ἐδέξαμεν καὶ τὰ δύο μαζῆ καὶ τὰ ἐβρίψαμεν εἰς τὸ πέλαγος μετὰ βάρους διὰ νὰ σταθοῦν εἰς τὸν πυθμένα. Τὸν δὲ ἀστυνόμον, ἀφοῦ πρῶτον ἐπεριτυλίξαμεν τὸ λείψανόν του, καθῶς γνωρίζομεν, τὸν ἐσηκώσαμεν εἰς τὸν ὄμιον, καὶ ἀνεχωρήσαμεν, εἰς τὰ τέσσαρα, πρὸς ἐκεῖνο δὲ τὸ μέρος. Τὸ λείψανον τὸ ἀπεθέσαμεν εἰς τὸ γνωστὸν ἐρείπιον τοῦ πλησίον χωρίου, καὶ ἀφήσαμεν τὸν Ἰωσήφ νὰ τὸ φυλάτῃ. Ὑστερον διεσκόρπισα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τοὺς συντρόφους μου καὶ ἦλθα νὰ σὰς δώσω λόγον.

— Εὐγε, καὶ ὑπέρευγε! Τὰ δὲ λάφυρα;

— Ὅριστε, ἀρχηγέ! καὶ ὁ δολοφόνος, τοῦ ὁποίου αἱ χεῖρες ἤχνιζον ἀκόμη ἀπὸ αἷμα, ἐνεχειρίζεν εἰς τὸν ἀρχηγόν του ἐν χαρτοφυλάκιον καὶ δύο πλήρη βαλάντια. Ἀκολούθως ἵππευσαν καὶ οἱ δύο, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν λιωφόρον καὶ μετ' ὀλίγον ἐφθασαν πολλὰ πλησίον τῆς Βλανκενβέργης. ἐκεῖ τρίτος ἰππεὺς τοὺς ἐπερίμενεν.

— Ἄ Γνωρίζεις, ἀρχηγέ, εἶπεν αὐτὸς, ὅτι δὲν συνειθίζω νὰ σὰς κάμνω ἐρωτήσεις; ὑπακούω εἰς τὰς διαταγὰς σου χωρὶς νὰ ζητῶ δι' αὐτὰς λόγον· ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι εἶμαι περίεργος νὰ μάθω εἰς τί δύναται νὰ συντελέσῃ ἡ διπλῆ ἀποστολή μετὰ τὴν ὁποίαν τὴν στιγμὴν ταύτην εἶμεθα ἐπιφορτισμένοι. Ἡ ὑπόθεσις πλησίον τοῦ Γὰνδ δὲν ἠμπορεῖ νὰ μᾶς ὠφελήσῃ παντάπασι, καὶ ἡ κοινωνικὴ θέσις ἐκείνου τὸν ὅποιον ἐφρονέυσαμεν δύναται νὰ ἔχη πολὺ θλιβεράς συνεπειὰς δι' ἡμᾶς.

Ὁ ἀρχηγὸς ἤρχισε νὰ γελά. — Ἄριστε φίλε μου, ἀπήντησεν εἰς τὸν ὑπαρχηγόν του, φαίνεται ὅτι ἡ ὁμίλη ἐσκότισεν ἀπόψε τὸν νοῦν σου! Δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ νυμφευθῶ; Δὲν πρέπει νὰ λάβω ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον τὴν κατοχὴν τῆς κληρονομίας μου; δὲν πρέπει ν' ἀπομακρύνω τὰς ὑποψίας; Δὲν σοῦ ἀρκοῦν οἱ λόγοι οὗτοι;

— Βέβαια, ἀρχηγέ.

— Λοιπὸν, δὲν γνωρίζεις ἀκόμη τίποτε. Ἄκουσε· θέλω ἐλαφρυνθῆ ἐμπιστευόμενος εἰς σὲ τὸν μουσικὸν στοχασμὸν. Ὁ τελικὸς σκοπὸς ὅλων τούτων εἶναι ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐκδικήσεως ἣτις καταξοχεῖ τὴν καρδίαν μου. Εἶμαι ἐρωτευμένος! Σοῦ φαίνεται παράξενον. Εἰς πτωχὴν τινὰ οἰκίαν ἀλιέως, εἰς Βλανκενβέργην, κατοικεῖ μία νέα τὴν ὁποίαν ἀγαπῶ παρὰ πάντας ἑκφρασι. Διὰ νὰ τὴν ἀποκτήσω, ἤθελα δώσει βαθμὸν, τιμὴν, πλοῦτη, τὸ πᾶν. Παρεκάλεσα, ἐσύρθη εἰς τοὺς πόδας τῆς διὰ ν' ἀξιώθῃ ἐν βλέμμα τρυφερότητος, μίαν λέξιν ἀγάπης, καὶ δὲν ἀπήντησα εἰμὴ περιφρόνησιν.» ὁ κακούργος ἔτριξε τοὺς δόντας ἀπὸ λύσσαν.

— Ἐγνώριζε λοιπὸν τὸ ἐπάγγελμά σου;

— Ὅχι, ὄχι, ἐκραύγασεν ὁ ἀρχηγός· ὑπεκρίθη δὲ

εἶναι υἱὸς πλουσίου ἐμποροῦ. ἐζήτησα τὸν λόγον τῆς περιφρονητικῆς ταύτης, καὶ ἐβεβαιώθην ὅτι ἐλεεινός τις ἀλιεὺς εἶναι ὁ εὐτυχὴς ἀντεραστῆς μου. Ἐκεῖνη ἀπορρίπτει ἡμᾶς, ὅστις δὲν ὑπέφερα περιφρόνησιν, χάριν ἑνὸς ὅστις μόλις πορίζει εἰς ἑαυτὸν τὴν ὑπαξίαν μετὰ δίκτυα. Αὐριον τὸν νυμφεύεται! δὲν μαντεύεις λοιπὸν τῶρα τὸ σχέδιόν μου;

— Ἀναμφιβόλως. Σκοπεύεις ν' ἀφανίσῃς τὸν μνηστῆρα. Ἀλλὰ πρὸς τί ὄλαι αὐταὶ αἱ ἐργασίαι; ὁ ἔτχαιος τῆς συμμορίας ἐφθασεν ἀξιολόγα νὰ τὸν στείλῃ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον.

— Καὶ νομίζεις ὅτι τὸσον μόνον ἤθελε μὴ φθάσει; ὄχι! ἐκεῖνη μ' ἐπεριφρόνησε καὶ ὁ ἔρως μου μετεβλήθη εἰς μίσος. Αὐτὸς δὲν θ' ἀποθάνῃ τὸν συνῆθη θάνατον. Τοῦ ἡτόμασα τύχην ἀξίαν τῶν ἀθροισίων τὰς ὁποίας ἡ νέα κόρη μ' ἔκαμε νὰ ὑποφέρω.

Εἰς τὴν στιγμὴν ταύτην εἶχον φθάσει εἰς μέρος τι ἐν εἴδει ἐγκαταλειμμένου πύργου, κειμένου ἐκατὸν βήματα σχεδὸν μακρὰν τῆς Βλανκενβέργης. Ὁ ἀρχηγὸς ἔδωκε χαμηλῆ τῆ φωνῆ μερικὰς διαταγὰς εἰς τὸν ὑπαρχηγόν του, καὶ ἐνῶ οὗτος ἐκάλεσε πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης, ὁ ἀρχιληστής εἰσῆλθεν εἰς τὴν κατερειπωμένην οὐλὴν τῆς ἀρχαίας ταύτης ἑδρας τοῦ πλοῦτου.

ΚΕΦ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἐπροχώρησε μέσα εἰς τοὺς σκοτεινοὺς διαδρόμους ἑωτοῦ ἐφθασεν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν, ὅπου ἐν σύριγγα σύριγγος πολὺ χαμηλὸν ἔκαμε νὰ λάμψωσιν ἀμέσως δύο κλεπτοσανοί, καὶ αὐτὸς εὐρέθη κατὰ πρόσωπον σχεδὸν δύο ἀνθρώπων του εἴτινες ἐφόλαττον τὸ πτώμα τοῦ δολοφονηθέντος ἀστυνόμου, φερθέν εἰς τοῦτον τὸν τόπον διὰ λόγους τοὺς ὁποίους μετ' ὀλίγον θέλει μάθει ὁ ἀναγνώστης.

— Ἐξῆλειψατε τὸ ἔλκος; εἶπεν ὁ ἀρχηγός. — Ναί, ὁ Ἰωσήφ ἐγύρισε τὰ πέταλα τοῦ ἵππου του, ἕως εἰκοσι βήματα ἔμπροσθεν ἀπ' ἐμέ, ὥστε νὰ φαίνεται ὅτι ἕνας μόνον ἰππεὺς ἐπῆρε τὸν δρόμον τῆς Οστάνης, καὶ ὅτι ἕνας ἄλλος ἦλθεν ἐδῶ.

— Καλά. Τώρα προσέξατε εἰς τὰς διαταγὰς μου πρόκειται νὰ σὰς ἀφήσω διὰ μίαν ὥραν· εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα ἕνας ἀπὸ σὰς νὰ πηγαῖν ἐπιπρος πλησίον τῆς ἐπαύλεως τοῦ Κλαῦτσαν ἀπέναντι τῶν ἀμμοῶδων λόφων, καὶ ἐκεῖ ἂς κάμῃ ὅ,τι θέλει, ἀλλ' ἐπὶ ποιῆθῆ θανάτου μὴ τύχῃ καὶ ἀνακαλύψῃ κανεὶς ὅτι ἔφησε τὴν θέσιν του. Οἱ πόδες τοῦ ἵππου νὰ τυπωθοῦν καλὰ εἰς τὴν ἄμμον. Ὁ ἕτερος νὰ σκάψῃ ἐδῶ ἓνα λάκκον διὰ νὰ θάλωμεν τὸ πτώμα καὶ ἐπειτα νὰ τὸ σκεπάσῃ ἔλαφρὰ μετὰ χῶμα.

Ἀφοῦ εἶπε ταῦτα ὁ ἀρχηγός, ἐβρίψε τὸν μανδύαν του καὶ ἐράνη ἐνδεδυμένος ὡς λαθρέμπορος. Ἐν δέσῃ περιέδενε τὸ μέτωπόν του καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἐστάλαζον μερικαὶ βενίδες οἴματος, τὰ ἐνδύματά του ἦσαν ἐσοχισμένα εἰς πολλὰ μέρη, ἐν πιστόλιον πολὺ κακοῦ ἐξωτερικοῦ ἦτο βαλμένον εἰς τὴν ζώνην του, τὰ πάντα ἐν ἐνὶ λόγῳ τὸν ἐδείκνυον ὡς λαθρέμπορον ὅστις ἐγλύ-

τωσεν ἀπὸ πρόσωτον ἀψιμαχίαν μετὰ τῶν ἐκταγῶρων. Ὁ μετεμφισμὸς τοῦ ἦτο τὸσον ἐντελής ὥστε οἱ σύντροφοί του δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μὴ δειξώσι κίνημά τι θαυμασμοῦ. Ἀφοῦ ἔπιον ὁμοῦ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν, οὗτος ἄφησε τὰ ἐρείπια καὶ διευθύνετο πρὸς τὴν παραλίαν.

Τὸ σκοτὸς τῆς νυκτὸς ἦτο ψηλαφητόν. Δυνατὸς ἀνεμοστρόβιλος ἐσήκωνε τὴν ἄμμον καὶ ἀποκατέστανε τὸν δρόμον τοῦ ὁδοιπόρου πολλὰ δυσάρεστον. Τελευταῖον ἐφθασεν εἰς ἀμμοῶδεις λόφους ὅπου ναμμία πατημένη ἀτραπὸς δὲν τοῦ ἐχρησίμευε πλέον ὁδηγός· ἀλλ' ὁ μαῦρος εἶχε διατρέξει πολὺ συχρὰ τὰ μέρη ὥστε δὲν εἶχε φόβον νὰ χαθῆ, καὶ ἐπεριφρόνει τὴν κακοκαιρίαν καὶ τὰς ἄλλας δυσκολίας, τὰς ὁποίας ἄλλος τις δὲν ἤθελεν ἀψηφίσει ἀφόβως.

Δεξιόθεν τῆς Βλανκενβέργης, κατ' ἐξακολούθησιν τῶν ἀμμοῶδων λόφων ἕως ἡμίσειαν λεύγαν, ἔκειτο μία μοναχικὴ καλύβη, σήμερον μὲν κατερειπωμένη, ἀλλ' εἰς τὴν περὶ τῆς ὁ λόγος ἐποχὴν παρουσιάζουσα θέσιν ἀναγγέλλουσαν τὴν εὐπορίαν καὶ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἰδιοκτήτου. Εἶχον κάμει τότε εἰς αὐτὴν μερικὰς βελτιώσεις διὰ νὰ ὑποδεχθῶσι τὴν νέαν δέσποιναν, ἣτις τὴν ἐπαύριον ἐμελλε νὰ ἐγκατασταθῆ.

Ὁ ἦρ ἑνοικῶν ἦτο νέος τις ἀλιεὺς, ἐν ἀκμῇ ἀνδρίας καὶ νεότητος, γνωστὸς διὰ τὴν εὐκρίνειαν καὶ τὴν γενναϊότητα τοῦ χαρακτῆρός του. Ὁ ἥλιος τῆς ἐπιούσης ἐμελλε νὰ λαμπρῶν τὴν ὠραιότεραν τῶν ἡμερῶν τῆς ζωῆς του, προσδιορισμένην διὰ τὸν γάμον του μετὰ τῆς Καρλόττης Βὰν ἐκ τῆς ὠραιότερας νέας τῶν περιχώρων. Ὁ νέος ἀλιεὺς, καθήμενος πλησίον τῆς φωτιάς του, ἐπλανᾶτο εἰς τοὺς ἐρωτικὸς στοχασμοὺς του περὶ τῆς προσηγοῦς εὐτυχίας τῶν μελλουτῶν ἡμερῶν του, πλησίον ἐκείνης, ἣτις κατεῖχεν βλῆν τὴν καρδίαν του.

Αἶφνης ἐλαφρὸς κτύπος ἀκούεται εἰς τὴν θύραν του. Ὁ ἀλιεὺς ἐγείρεται παρὰ χροῖμα ἀπορῶν διὰ τὴν ἐπισκεψίν ταύτην ἐν ὥρᾳ προχωρημένης νυκτὸς· ἡ νύξ δὲν ἦτο παντάπασι θελλώδης, ἐπομένως ὁ κτυπῶν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἦναι ναυαγήτης τις, ἀφ' ἑτέρου ἡ πενία του, ἀρκοῦντως γνωστῆ, ἔπρεπε νὰ τὸν προφυλάτῃ ἀπὸ τὰς ἀποπειράς τῶν κλεπτῶν. Τί λοιπὸν νὰ ἦτο; Ἴσως μήμια τι τῆς ἀκριβῆς του Καρλόττης. Μὴν ἦτον ἀσθενής, μὴν εἶχεν ἀνάγκην τῆς βοηθείας του; Μὲ τὴν ἰδέαν ταύτην ῥίπτεται πρὸς τὴν θύραν τεταραγμένος ὄλος, καὶ τὰ πλάσματα τῆς φαντασίας του ἐξελίφονται ἀπέναντι τῆς λυπηρᾶς πραγματικότητος.

— Ἄγ! σῶσέ με! σῶσέ με! κραυγάζει φωνῆ τις μετ' ἦχον ἀπελπισίας, καὶ εἰς νέος ναύτης εἰσέρχεται τρέμων. «Μὲ κυνηγοῦν! μίαν στιγμὴν ἀκόμη καὶ εἶμαι χαμένος.» Ταῦτα λέγων, πίπτει ἐπὶ ἑνὸς καθίσματος, ὡς ἐξηνητημένος ἀπὸ τὴν ροῆν τοῦ αἵματος τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο βέον ἀπὸ τοὺς κροτάφους του.

Ὁ ἀλιεὺς ἐμάντευσεν ἀμέσως τὴν ἀλήθειαν. Ὁ πρὸ ὀλίγου εἰσελθὼν ἄνθρωπος ἦτο λαθρέμπορος ὁ ὁποῖος ἐγλύτωσεν ἀπὸ συμπλοκὴν τινὰ. Στεναγμὸς τοῦ δυστυχοῦς ἀνεκάλεσε τὸν Κάρολον ἀπὸ τὰ ὄνειρο.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ γενομένη ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως ἀνα- κεφαλαίως τῆς συζητήσεως κατέδειξεν ἀποδείξεις τόσον ἐπιβαρυντικές, ὥστε ὁ ἀτυχὴς Κάρολος κατε- δικάσθη εἰς θάνατον.

Ἐνῶ ταῦτα ἐγίνοντο, ἡ ὠραία Καρλόττα εἶχε με- ταρρηθῆ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς, βεβουλισμένη εἰς ἀπάθειάν τινα ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἐξήρχετο εἰμὴ διὰ τὴν αἰ- σθανθῆ με περισσοτέρον ἀδημονίαν ὄλην τὴν δυστυ- χίαν ἢ ὁποία τὴν ἐπλάκωσε. Διὰ πολλὰς ἡμέρας ἔ- μενε κλινήρης, ἀγνοοῦσα τὴν φρικώδη τύχην τοῦ ἐρα- στοῦ τῆς. Τελευταίον ἠθάρθη ἐαυτὴν εἰς κατάστασιν νὰ σηκωθῆ ἀπὸ τὴν κλίνην, καὶ ἀδύνατος ἀκόμη, ὑπῆ- γε νὰ ἀναλάβῃ τὴν συνήθη αὐτῆς θέσιν εἰς τὸν κοιτῶνα καὶ ὅστις τόσον συχνὰ ὑπῆρξε μάρτυς τῶν τρυφερῶν λόγων τοῦ Καρόλου. Μόλις ἤμποροῦτε νὰ σχετίσῃ τὰ γεγονότα, ὁμοιάζουσα τὸν ἐξαίφνης ἀπὸ τρομερὸν ὄνει- ρον ἐξυπνήσαντο. Οἱ πλήρεις δακρύων ὀφθαλμοὶ τῆς ἐπλανῶντο εἰς τὸν δίσκον τῆς Σελήνης, τῆς ὁποίας αἰ- ἀκτίνες ἐπαλλοῦν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν γαληνιαίας θαλάσ- σης. Ἀπὸ τὸ παραθυρὸν ἐκεῖνο ποσάκις εἶχε παρα- μονεύσει τὸν ἐστολισμένον ἱστὸν τοῦ πλοικερίου τοῦ μνηστῆρός τῆς. Ποσάκις εἶχε ἀκούσει ἐκεῖθεν τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀγνωτέρου ἔρωτος.

Ἡ παρουσία τοῦ Βάν Ἀκερ, ἀντιζήλου τοῦ Καρό- λου, τὴν ἀνεκάλεσεν ἀπὸ τὰς βαθεῖας σκέψεις τῆς. Τὸν ἀνθρώπον αὐτὸν ἡ Καρλόττα ποτὲ δὲν ἤμπορεσε νὰ ὑποφῆρῃ, καὶ διότι μυστήριόν τι ἐκάλυπτε πάντοτε τὰς ἐπισκέψεις του, καὶ διότι ἐκεῖνος εἶχε ὀρκισθῆ μίτος κατὰ τοῦ ἐραστοῦ τῆς. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴ- πωμεν ὅτι Βάν Ἀκερ ἦτο τὸ πλαστὸν ὄνομα τοῦ ἀρ- χιλησιτοῦ, τοῦ ὁποίου τὸν πρὸς τὸν νεῶν τῆς Βλανκαν- βέργης ἔσωτα γνωρίζουν ἤδη εἰ ἀναχωρεῖται μας. Αὐ- τὸς εὐρέθῃ πλησίον τῆς κόρης πρὶν σχεδὸν αὐτὴ ἐν- νοήσῃ τὴν παρουσίαν του.

Σατανικὴ χαρὰ ἔλαμπεν εἰς τὰ βλέμματά του ἡ Καρλόττα ἀνετριχίασε, γὰρ νὰ ἤξεύρῃ τὴν αἰτίαν, βλέπουσα ἐαυτὴ μόνην κατὰ πρόσωπον ἐκεῖνου τοῦ ὁποίου εἶχε ἀπορρίψει τὸν ἔρωτα. Τελευταίον αὐτὸς ἐμειδίασε σαρκαστικῶς καὶ ἀπέθυγε πρὸς ἐκείνην βρα- δέως τὰς ἐξῆς λέξεις « Κατήνητες λοιπὸν νὰ θρηνησῆ τὴν τύχην του; ἐγὼ σοῦ τὸ εἶχα προειπεῖ καὶ μολον- τοῦτο σὺ καταφρονεῖς τὴν πρόβησίν μου, ἄλλην ὁμιλίαν δὲν εἶχες εἰμὴ περὶ τῶν εὐτυχῶν ἡμερῶν τὰς ὁποίας θὰ ἐξῆς με ἐκεῖνον ὅστις ὀσονούπω ἀποθνήσκει! » Ἡ Καρλόττα ἀντριχίασε. — « Ὅσονούπω ἀποθνή- σκει! ἐκραύγαται, τί ἐννοεῖς με τοῦτο; οἱ λόγοι σου δὲν εἶναι σκοτεινοί· ὁ Κάρολος κερυχθεὶς ἐνοχος κατε- δικάσθη εἰς θάνατον. — ὄχι, ὄχι ἀδύνατον! ὀρκίζο- μαι εἰς τὴν ψυχὴν μου ὅτι εἶναι ἀθῶος, μολονότι ἄ- γνωσθὸν σχεδὸν διατὶ κατηγορεῖται! — Διὰ μικρὸν πρᾶγμα τῶνόντι! καὶ διαβολικὸν μειδίαμα συνέστειλε τοὺς χαρακτήρας ἐκεῖνου τοῦ σκληροῦ ἀνθρώπου ὅστις εὐχαριστεῖτο νὰ ἐκδικεῖται, ἐμπήγων τὸ ξίφος εἰς τὴν καρδίαν τοῦ θύματος. — » Διὰ τὸν φόνον! » ἀνέλαβεν ἡ κόρη ἀπόπληκτος καλύπτουσα τὸ πρόσωπον με τὰς δύο χεῖρας τῆς καὶ κλαίουσα πικρῶς. « Ἀληθινὰ, ἀπεκρίθη ψυχρὰ ὁ ἀρχιλησιτῆς, διὰ φόνον συνωδευμέ- νον με κλοπῆν· καὶ ὄχι μόνον κατηγορήθη ἀλλ' ἐδικά- σθη καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον· καὶ ταῦτα πάντα ἐξ αἰτίας σου, σοῦ τὴν ὁποίαν ἐλάτρευεν.

— Μεγάλῃ Θεῇ, ἐκραύγασεν ἡ κόρη ἐν ἀπελπισίᾳ, ἐξηγήσου, ἀνθρώπε μυστηριώδη, ἐξηγήσου, καὶ ἀν' ἀκό- μη πρόκειται νὰ συντριβῆ ἡ καρδία μου. καὶ ἐστρεφε τὰς χεῖρας, ἐν φρικτῇ ἀδημονίᾳ.

— Ἦσούχασε λοιπὸν ὀλίγον, καὶ ἔκουσε τὴν τύχην σου καὶ τὴν τύχην τοῦ ἀυθαῶδους ἐκεῖνου ὅστις ἐτόλ- μησε νὰ γείνη ἀντεραστῆς μου. Ὁ Κάρολος εἶναι ἀ- θῶος, ἀθῶος ὡς τὸ πρὸ μικροῦ γεννηθὲν βρέφος. — Ἄχ! σ' εὐχαριστῶ διὰ τοὺς παρηγορητικὸς τούτους λόγους! καὶ, γονυπετήσατα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐβλίβε τὴν χεῖρά του εἰς τὰ χεῖλη τῆς· ἔτο εὐλογημένος! ἐλευθερόνεται λοιπὸν ὀγγίγωρα; — παντάπασιν ἀέ- λαβεν ὁ σκληρὸς· με τόνον αὐστηρὸν, καὶ ἀποσύρων τὴν χεῖρά του· ἐγὼ ἐσκευώρησα ὅλα ταῦτα, καὶ θέλω ἤδη νὰ ἰδῶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου μου· ἐμὲ πρέπει νὰ θεωρῆς ὡς τὸν ἀληθῆ φονέα, ἐμὲ τὸν ὁποῖον ἐτόλμη- σες ν' ἀποθῆσθης, ἐμὲ τὸν ὁποῖον κατεδέχθη νὰ σέ ζη- τήσῃ σύζυγον! ἐμὲ (καὶ ὕψωτε φοβεράν τὴν φωνήν), τὸν Μαῦρον! τὸν ἀρχιλησιτῆν!

Ἡ Καρλόττα δὲν ἤκουσε περισσώτερα· ὄξεῖα κραυ- γῇ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ στήθος τῆς, καὶ ἐπεσεν ἀναίσθητος κατὰ γῆς ἡ κεφαλὴ τῆς ἐκτύπησε δυνατὰ εἰς τοὺς λίθους καὶ τὸ αἷμα ἀνέβλυσε ἄρθρον. Ὁ Μαῦρος οὕτε κἂν ἐπερίεμνε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀποτόμου καὶ ἀγρίας φανερώσεώς του. Ῥιφθεὶς ἐξω τῆς καλύβης ἀφοῦ πρῶ- τον ἐξετόξευσε τὸ ὄνομα του ὡς ἄραν, καὶ κλείσας με τὴν κλεῖδα τὴν θύραν, ἐτράπη εἰς φυγὴν, πλήρης σατανικῆς χαρᾶς διὰ τὸν θρίαμβον τὸν ὁποῖον ἡ ἐκδί- κησίς του εἶχε κερδήσει ἐναντίον τῆς ἀτυχῆς κόρης.

ΚΕΦ. ΠΕΜΠΤΟΝ.

Λαμπρὸς εἶχε ἀντειλεῖ ὁ ἥλιος· εἰς τὸν οὐρανὸν, εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὴν γῆν ἐπεκράτει ἐντελής γαλήνη· τὰ κύματα ἐπιπτον ἀθηνῶς τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, καὶ γλυκοὺς ζέφυρος ἐδρόσιζε τὸν καύσωνα τῆς ἀρξαμένης ἡμέρας. Ὁ ἥ ἐν γένει ἡ φύσις ἐμειδία· εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἐφαίνοντο πολλοὶ ἄλιεις· διευθυνόμενοι πρὸς τὰ πλοιαῖρά των διὰ τὰ ἀνοιχθῶσιν εἰς τὴν θά- λασσαν· ὁ ἀὴρ ἐπαίζεν εἰς τὰ ἱστία τὰ ὁποία εἶναι ἐλαφρῶς φουσκωμένα, καὶ τὰ σχοινία ἤγγιζον εἰς τοὺς κρῖκους. Οἱ ἄλιεις ἀνεγώρησαν ἀφοῦ πρῶτον ἀπεχαι- ρέτησαν ἄλλος τὴν σύζυγον, ἄλλος τὴν ἐρωμένην, ἄλ- λος τὴν γεραῖαν μητέρα του, καὶ μετ' ὀλίγον τὰ πλοιαῖ- ρα ἐφαίνοντο ὡς σημεῖα εἰς τὸν ὀρίζοντα.

Τὸ ὠρολόγιον ἐσήμανε τὴν ἑβδόμην καὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ Παιδιά ἤρχισαν πάλιν τὰς συνήθεις ἐργασίας των.

Μερικοὶ ἐπρόκειτο νὰ περάσωσιν ἀπὸ τὴν οἰκίαν τῆς Καρλόττης, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἀναβῶσιν ἐπάνω νὰ τὴν παρηγορήσωσι· διότι πραγματικῶς δὲν ἐγνώρι- ζον ἀκόμη ἀκόμη ὅτι ὁ Κάρολος κατεδικάσθη.

Ποτὲ δὲν ὑπέθετον τὸ βᾶθος τῆς ἀβύσσου εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο βεβουλισμένη ἡ νεά.

Ἐκτύπησαν τὴν θύραν· ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἤνοιξε καὶ κανεὶς δὲν τοὺς ἀπεκρίθη· ἐξανакτύπησαν, καὶ πάλιν σιγῇ· οἱ ἄλιεις πρὸς στιγμὴν ἐβῆθησαν εἰς ἀπορίαν. Μολοντοῦτο ἀπεφάσισαν τελευταίον νὰ παραβιάσωσι τὴν θύραν καὶ οἱ πρῶτοι ὅπου ἐπήδησαν τὸ κατώφλιον αὐτῆς προσεβλήθησαν ἀπὸ τρομερὸν θέγμα.

Κατὰ γῆς καὶ εἰς λίμνην αἵματος εἶναι τὸ ἐκτάδην τὸ ἄπνουν σῶμα τοῦ ἀτυχῆς θύματος τοῦ Μαῦρου. Ἀρκετὰ μεγάλη πληγὴ εἰς τὸν ἕτερον τῶν κροτάφων τῆς νέας εἶχεν εὐτυχῶς ἀφήσει ἐλευθέραν τὴν βούην εἰς τὸ αἷμα, καὶ πιθανὸν ἐκ τούτου νὰ ἐσώθῃ ἡ ζωὴ τῆς. Τῆς κεφαλῆς τῆς οἱ πλόκαμοι πηγμένοι εἰς τὸ αἷμα, οἱ ἀπολιθωμένοι χαρακτήρες τῆς, αἱ παγωμέναι χεῖ- ρές τῆς, τὰ ἀκίνητα μέλη τῆς ἔκαμαν κατ' ἀρχαί· τοὺς ὀρθῶντας νὰ πιστεύωσιν ὅτι ἦτο νεκρά· ἐκφῶ- νησις βαθεῖας συμπαθείας καὶ φρίκης κατέστησε φανε- ρὸν τὸ μέρος τὸ ὁποῖον οἱ φιλάνθρωποι ἐκεῖνοι ἐλάμ- βανον διὰ τὴν δυστυχῆ νεάν.

Εἰς ἐκ τῶν παρευρισκομένων καὶ ἐπιτηδειότερος τῶν ἄλλων, ἐβλίψε δυνατὰ με τοὺς δακτύλους του τὸν σφυγμὸν τῆς Θηρεσίας, καὶ αἰσθανόμενος ἐλαφρὸν κτύ- πον ἐσήκωσε τὸ σῶμα· ἀμέσως τότε τῆς ἐπρόσφεραν ἐν βίᾳ βοήθειαν, καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον συνελθοῦσα εἰς ἐαυτὴν, ἤνοιξε τοὺς πεπλανημένους ὀφθαλμούς τῆς· ἐφαίνετο ὅτι κἄτι ἐζήτηε εἰς ὄλας τὰς γωνίας τοῦ κοι- τῶνος, καὶ ἡ παραλλαγὴ τῶν χαρακτήρων τῆς εἰδει- κνυε τὴν φρίκην τὴν ὁποίαν ἡ παρουσία τοῦ ἀντικειμέ- νου ἐκεῖνου τῆς εἶχε προσεξήσει. Αἰφνης μ' ἐν πῆδημα σηκνύεται ὀρθία ὡσάν φρικώδης ἐνθύμησις τὴν κατέ- λαβε, καὶ ἀφοῦ ἔμεινε δι' ὀλίγας στιγμὰς ἀκίνητος, ὀρμᾶ ἀπῶθεῖ βιαίως τοὺς ἐμποδίζοντας τὴν διάβασίν τῆς, καὶ πρὶν προφθάσῃ νὰ τὴν ἐμποδίσωσι, τρέχει δραμαίως πρὸς τὴν εἰς Βροῦζ ἄγουσαν ὁδόν.

Ὅσοι ἐφρόντιζον περὶ αὐτῆς περισσώτερον συνέλα- βον τὴν ἰδέαν νὰ τὴν ἀκολουθήσωσι καὶ νὰ τὴν κάμω- σιν νὰ ἐπ' ἐρέψῃ ἐκούτως καὶ σαρκῶς. Ἀλλ' ἐν τούτοις ἴσως ἰσχυρὰ αἰτία τὴν ἐβίασε ν' ἀναχωρήσῃ· ἄλλως τε δὲν ἦτον δυνατόν νὰ συμβῆ τι ἀπευκαίον λαμβανο- μένων προσυλακτικῶν τινῶν μέτρων ὑπὲρ αὐτῆς· ἀν- τὴν ἄριον νὰ ἐνεργῆ ἐλευθέρως.

Τούτου ἕνεκα οἱ περισσώτεροι ἐξ αὐτῶν ἐπέστρε- ψαν εἰς τὰς οἰκίας των, οἰκτείροντες εἰλικρινῶς τὴν τύχην τῆς νέας φίλης των, καὶ δύο τρεῖς ἐξ αὐτῶν ἔλαβον θλιβερώς τὴν πρὸς τὴν πόλιν ὁδόν.

Ἡ Θηρεσία, ἐξαντλοῦσα δυνάμεις εἰς τὸ καθοδη- γοῦν αὐτὴν αἰτήθημα, ἔφθασεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Βροῦζ, χωρὶς σχεδὸν νὰ αἰσθανθῆ τὸν κόπον μιᾶς πορείας τριῶν λευγῶν εἰς τοιαύτην κατάστασιν· ἐσταμάτισε μόνον μίαν στιγμὴν διὰ νὰ ἐξαλείψῃ τὰς κηλίδας τοῦ αἵματος αἰτίνες ἐκάλυπτον τὸ πρόσωπόν τῆς νὰ πλύ- νῃ τὴν κόμην τῆς καὶ νὰ τὴν κρύψῃ ὑπὸ τὴν πλα- τεῖαν καλύπτραν τῆς.

Διερχομένη τὴν ὁδὸν τῆς Ὀστένης ἤεις ἄγει πρὸς τὴν μεγάλην πλατεῖαν, προσεβλήθη ἀπὸ πλῆθος λαοῦ τὸ ὄποιον ἔφραττε τὰς ἀγυῖας. Χωρὶς νὰ ταραχθῆ διὰ τὰ θαυμαστά τῆς βλέμματα με τὰ ὁποία ὄλοι τὴν παρετήρουν βλέποντες τὴν ἠλλοιωμένην μορφήν τῆς καὶ τὴν βίαν με τὴν ὁποίαν ἐσχίζε τὸν ὄχλον,

ἐπέταξε μᾶλλον ἢ διευθύνθη πρὸς τὸ κέντρον τῆς πό- λεως. Ὁδηγομένη διὰ τοῦ τείχους τῆς ἀγορᾶς· τὸ ὁποῖον φαίνεται πανταχόθεν τῆς ὁδοῦ, ἕνα μόνον στο- χασμὸν εἶχε νὰ φθάσῃ ἀμελητί εἰς τὴν φυλακὴν, ὅπου ὁ ἐραστῆς τῆς ἐστῆναζεν εἰς τὸ ἄχυρον ἐν μέσῳ τῶν κακούργων.

Τέλος πάντων ἡ μεγάλη πλατεῖα ἐπαρουσιάσθη ὄλη εἰς τὰ βλέμματά τῆς ὄχι κατὰ τὸ εὐνήθες ἔρημος καὶ μεμονωμένη, ἀλλὰ πλήρης πολυαριθμῶν σωρῶν, τῶν ὁποίων ὄλων τὰ ὄμματα ἦσαν ἐστραμμένα πρὸς ἕν μόνον σημεῖον. Κατ' ἄρχαί δὲν ἤμπορεσε νὰ ἰδῆ τί εἴλκυε τόσον τὴν γενικὴν προσοχὴν, διότι καθὼς ἔφρασε διὰ τῆς ἀγορᾶς τῶν ὄων τὸ κτίριον τῆς γω- νίας τῆς ἐκρυψεν ὀλοκλήρως τὸ ἐν μέρος τῆς πλατείας. Εὐθύς ἐστρεψε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ σημεῖον τὸ ὁποῖον ἐφείλκυεν ὄλα τὰ βλέμματα, καὶ ἀπὸ τὴν φρίκην ἐπά- γωσε τὸ αἷμα εἰς τὰς φλέβας τῆς, ὅταν εἶδε τὸ φο- βερὸν πῆγμα εἰς τὸ ὄποιον ἦτο στημένη ἡ φοβερά λαιμητόμος. Ὡς ὑπὸ βλέμματος βρεως συρομένη ἡ νεά κόρη ἠθάρθη ὅτι κἄτι τὴν εἴλκυσε πρὸς τὸ φρι- κῶδες ἐκεῖνο θέημα. Κατὰ τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἔπαυ- σεν ὁ θόρυβος εἰς τὸ πλῆθος· διότι ἐφάνη ὁ καταδίκος· ἐξελθὼν οὗτος ἀπὸ μικρὰν τινα ἄμαξαν κεκαλυμμέ- νην, ἀνέβη τὰς βαθμίδας τοῦ φοβεροῦ πῆγματος, καὶ ἐφάνη ὑπεράνω ὄλων ἐκεῖνων τῶν κεφαλῶν αἰτίνες εἴ- χον συναθροισθῆ διὰ νὰ ἰδῶσι πίπτουσαν τὴν ἰδικὴν του.

Ἐν βλέμμα μόνον ἔφρασαν εἰς τὴν Θηρεσίαν διὰ νὰ γνωρίσῃ τὸν δυστυχῆ καὶ νὰ καταμετρήσῃ ὄλην τὴν φρίκην τῆς ἀληθείας. Ἐν τοσοῦτῳ πρὶν ἀκόμη ἐξέλ- θῃ φωνὴ ἀπὸ τὸν λάρυγγά τῆς, ἡ θανατηφόρος μά- χαιρα εἶχε βαρῆ με τὸ σῆμα τοῦ Καρόλου...

Ὅλα τὰ ἀντικείμενα ἤρχισαν τότε νὰ στρέφονται περὶ τὴν Θηρεσίαν, μερικοὶ ὀλοθυγοὶ ἀντήχησαν εἰς τὰ ὄτά τῆς, φρικώδη θεάματα ἐφάνησαν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῆς· ἐξέτεινε τοὺς βραχίονας καὶ τῆς ἐφά- νη ὅτι ἡ χεῖρ τῆς ἐγγίζει εἰς ἀνθρώπινα κρανία. Τὸ ἔδαφος ἐφλόγιζε τοὺς πόδας τῆς καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα τῆς ἐφαίνετο ὅτι θὰ τὴν πνίξῃ. Ὄρμησε πρὸς τὸ μέσον τῆς πλατείας χωρὶς ν' ἀκολουθῆ διευθύνσιν. Τὸ λο- γικὸν τῆς δὲν ἠδυνήθη ν' ἀντιέξῃ εἰς ταύτην τὴν τε- λευταίαν προσβολήν. Ἡ δυστυχῆς εἶχε τρελλαθῆ.

ΚΕΦ. ΕΚΤΟΝ.

Ἐπανερχόμεθα ἤδη εἰς τοὺς τόπους τοὺς ὁποίους περιεγράψαμεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ προκειμένου διηγή- ματος. Εἰς τὸ λαμπρὸν καλᾶτιον τοῦ κόμητος Σα- λεμιδιέρου ἐδίδετο πάλιν λαμπρὰ συναστροφή. Χορὸς προσωποδοφῶρων εἶχε συναθροίσει ὄλην τὴν ἀριστοκρα- τίαν τῶν Βροῦζ εἰς τὸ παλάτιόν του, κείμενον ἐν τῇ ἰσπανικῇ ὁδῷ. Ὁ φίλος τοῦ οἰκοδεσπότου Βελληδῆ ἐφαίνετο τὴν ἐσπέραν ταύτην κομψότερος, περιποιητι- κώτερος πρὸς τὰς κυρίας παραποτέ. Ὅλοι δὲ παρε- δίδοντο ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ Μώμου καὶ τῆς Τερψιχόρης.

Ἐν τοσοῦτῳ ἡ ἀτυχῆς Θηρεσία, ἀφοῦ περιεπλανήθη

ἀπὸ δρόμου εἰς δρόμον, ἔπεσε κατὰ τύχην ἐξησθενη-
μένη ὑποκάτω εἰς μίαν θύραν ἀμαξῶνος ὅπου ἐλειπο-
θύμηνεν ὅταν δ' ἀνάλαβε τὰς αἰσθήσεις της εἶχε νυ-
κτώσει. Ἦχοι φαιδρᾶς μουσικῆς προσεβλῶν τὴν ἀκοήν
της. Αἱ πολυέριθμοι φωναὶ καὶ ἡ λάμψις τῶν φῶτων
τὰ ὅποια ἀντανεκλῶντο διὰ μέσου τῶν ὕψηλῶν παρα-
θύρων τῆς οἰκίας, ἦτις ἐκεῖτο ἀντικρὺ τοῦ μέρους ὅπου
ἐκεῖνη ἦτον ἐξηπλωμένη ἐπὶ τῶν λίθων, ἐπανέφερον τὴν
δυστυχῆ παράφρονα εἰς τὴν ἐθύμηνεν τῆς φρικτῆς
καταστάσεώς της. Αἶφνης ἄδουσα φωνή, πολλὰ γνω-
στὴ εἰς αὐτὴν, διπλασιάζει τὴν προσοχὴν της. Ἡ Θη-
ρεσία μὲ τὴν κεφαλὴν ἐσκημμένην, τὸ βλέμμα ἀπλα-
νές, καὶ τὸ σῶμα κλίνον πρὸς τὰ ἔμπρῳς, φαίνεται
ὅτι μετεβλήθη εἰς ἀγαλμα. Ἡ φωνὴ ἦτο τοῦ Σαλεμ-
βιέρου ἄδοντος τὴν τελευταίαν στροφὴν ἄσματός τινος,
τὸ ὅποιον ἐπροκάλεσε τὰς ζωηροτέρας ἐπευφημίας
μεταξὺ τῶν ἀκροατῶν.

Αἱ ἐπευφημιαὶ δὲν εἶχον παύσει ἐντελῶς, ὅταν ἠκού-
σθη θόρυβος εἰς τὴν θύραν τῆς αἰθούσης. Οἱ ὑπηρεταὶ
ἐμπόδιζον ὄλαις δυνάμει ἀνθρωπῶν τινα θέλοντα νὰ
εἰσελθῆ. Ἐστράφησαν ὅλοι πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, καὶ
μετ' ὀλίγα διύτερα λεπτὰ ἡ Θηρεσία, παροξυθεῖσα
ἀπὸ ἀπελπισίαν, ἐβρίθθη ἐν μέσῳ τῆς αἰθούσης, διω-
θύνθη κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν οἰκοδεσπότην, σπασμοδι-
κὴν ἔχουσα τὴν μορφήν καὶ τὴν χεῖρα τεταμένην, καὶ
ἐφώναξε μὲ μαύρην καὶ βραγχώδη φωνήν. Αὐτὸς εἶ-
ναι! εἶναι ὁ ἀρχιληστής! εἶναι ὁ φονεὺς τοῦ Καρό-
λου! Καταβληθεῖσα δὲ ἀπὸ τὸν τελευταῖον τοῦτον
κλονισμόν, ἔπεσεν ἀνίσθητος κατὰ γῆς.

Οἱ θεαταὶ τῆς ἀλλοκότου ταύτης σκη-ῆς ἔδραμον
περίξ τῆς δυστυχοῦς κατατρομασμένοι. Προδῆλως
αὕτη εὐρίσκειτο ὑπὸ τὴν ἐπιβροήν παραφροσύνης, καὶ,
ἐνῶ μερικοὶ τῆς ἐχορήγουν βοήθειαν, οἱ περισσότεροι
ἐξ αὐτῶν ἐστράφησαν πρὸς τὸν κόμητα Σαλεμβιέρου,
ζητοῦντες τρόπον τινὰ παρ' αὐτοῦ ἐξήγησιν. Πόσον
οἱ τοιοῦτοι κατεπλάγησαν, ὅποταν εἶδον αὐτὸν νὰ πέ-
σῃ ἐπὶ ἔδρας τινοῦ, καλύπτων τὸ πρόσωπον μὲ τὰς
δύω χεῖράς του Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐπήδησεν ἀπὸ τὴν
θέσιν του, καὶ, κτυπῶν ἐπὶ γῆ: τὸν πόδα του, δ' ἐτάξῃ
μὲ φωνὴν δεσποτικὴν ν' ἀπομακρύνωσι τὴν δυστυχῆ
κόρην. Πολλοὶ παρετήρησαν πρὸς αὐτὸν ὅτι δὲν εἶ-
χε λόγον ὁ θυμὸς του, ὅτι οἱ λόγοι τῶς ὁποίους ἐ-
πρόφερον ἢ παράφρων κόρη δὲν ἦσαν ἄξιοι προσοχῆς,
καὶ ὅτι ἦτο καλλίτερον νὰ διατάξῃ νὰ τὴν μεταφέρω-
σιν εἰς κανὲν δωμάτιον διὰ νὰ ἀποβάνῃ ἐκεῖ ἐν εἰρήνῃ.

— Ὁχι! ὄχι! ἐκραύγασε μακρῶς ὁ Σαλεμβιέρου,
αὐτὸ δὲν γίνεται! νὰ τὴν ῥίψωσιν εἰς τὸν δρόμον, τὴν
ἄτιμον! ἐκεῖ ν' ἀποθάνῃ, νὰ τὴν φάγωσιν οἱ σκύλοι διότι
ἐτόλμησε νὰ κάμῃ ἐναντίον μου τοιαύτην κατηγορίαν!
Καὶ, ταῦτα λέγων, ὤρμησε πρὸς τὴν Θηρεσίαν τὴν ὁ-
ποίαν κακῶς ἤθελε μεταχειρισθῆ ἂν οἱ παρευρισκόμε-
νοι δὲν ἤθελον ῥιφθῆ μεταξύ ἐκείνης καὶ ἐκείνου, ἐπα-
ναλαμβάνοντες ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν ἐξαγριώσῃ κατ'
αὐτὸν τὸν τρόπον μίαν παράφρων μὲ λόγους οἷτινες
προδῆλως δὲν εἶχον νόημα.— Μὰς εἶσαι πολλὰ γνωσῶς,
εἶπον, ὥστε γνωρίζομεν ποῦ ν' ἀποδώσωμεν τὸ πε-
ριστατικὸν αὐτό. Λυπήσου μᾶλλον τὴν δυστυχῆ κόρην,
ἣτις κεῖται κατὰ γῆς καὶ σχεδὸν ἀποθνήσκει.

Αἶφνης τὰ δύο φύλλα τῆς θύρας ἠνοιχθησαν μὲ
κρότον, καὶ εἶδον προβαίνουσαν μίαν ἐνωμοτίαν χωρο-
φυλάκων. Ὁ ἐνωμοτάρχης, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν
Σαλεμβιέρου, τοῦ εἶπεν ἔτι εἶχε διαταγὴν νὰ τὸν συλ-
λάβῃ ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου.

— Ἀπατάσθε βεβαία, ἀπήντησεν ὁ Σαλεμβιέρου ὁ-
στις εἶχεν ἀναλάβει ὅλον τὸ ψυχρὸν αἷμά του. Ἡ ἐ-
ἔχετε λάθος, ἢ ἀτόπως ἀστείζεσθε. Ἡ νέα αὕτη εἶ-
ναι τρελλή, καὶ δὲν ἠμπορεῖ τις βεβαίως νὰ δώσῃ πί-
στιν εἰς τοὺς λόγους της.

— Δὲν εἶς ἐννοῶ παντάπασιν, ἀπήντησεν ὁ ἐνω-
μοτάρχης. Ἐχω διαταγὴν νὰ σᾶς δδηγήσω εἰς τὴν
φυλακὴν, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸν συνενοχόν σας Βιλλε-
ξί. Ὑπηρετῆς τις τοῦ ἀρτίως δολοφονηθέντος ὑποκει-
μένου ἀνεγνώρισεν ἕνα ἐκ τῶν φονεῶν, οὗτος δὲ ὡμο-
λόγησεν ὅτι σεῖς, ὑπὸ τὸ πλαστὸν ὄνομα τοῦ Μούρου,
εἴσθε ὁ ἀρχηγὸς τῆς ληστρικῆς συμμορίας, ἣτις πρό-
τινος καιροῦ μαστίζει τὴν χώραν.

Τὸ θανάσιμον κτύπημα εἶχε δοθῆ. Ἐλπίς σωτή-
ρίας δὲν ὑπῆρχεν Ὅσοι ἐκ τῶν παρευρισκόμενων ἐθε-
ωροῦντο ὡς πιστότεροι φίλοι τοῦ ἀπεμακρύνθησαν μὲ
φρίκην, μὴ τυχὸν ἐκτεθῶσι διὰ μόνου τοῦ βλέμματος
τοιοῦτου κακούργου. Ὁ Σαλεμβιέρου κατεμέτρησε μ'
ἐν βλέμμα μόνον τὴν θέσιν του, καὶ, ἀποφασισμένος νὰ
διατηρήσῃ μέχρι τέλους τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀληθινῆ!
ἐκραύγασεν μὲ ἠχητικὸν καγχασμόν, εἶμαι ὁ Μαῦρος!
Ὁ Μαῦρος, τὸ φόβητρον τῆς χώρας, ὅστις γνωρίζει
ν' ἀποθάνῃ θάνατον ἄξιον αὐτοῦ! Καὶ τοῦτα λέγων,
ἔβγαλεν ἀπὸ τὸν κόλπον του ἐν ξιφίδιον, καὶ ἤθελεν αὐ-
τοχειρισθῆ ἂν δὲν ἤθελον ἐμποδίσαι τὸν βραχίονά του.
Ἀμείσως οἱ χωροφύλακες, δέξαντες αὐτὸν, τὸν ἀπήγα-
γον.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ Σαλεμβιέρου ἐφέρθη ἐνώπιον
τοῦ δικαστηρίου τῶν συνόδων, καὶ, κηρυχθεὶς ἐνοχος
πολλῶν ἐγκλημάτων, κατεδικάσθη εἰς θάνατον. Ἡ
ἐρημία τῆς φυλακῆς τὸν ἔκαμε νὰ αἰσθανθῆ τέλος
πάντων ὄλας τὰς μύστιγας ἐνόχου συνειδήσεως, ἣ δὲ
βεβαίτης προσεγγίζοντος θανάτου τὸν ἐτρόμαξεν.
Προσεφέρθη νὰ καταγγεῖλῃ ὄλους τοὺς συνενοχούς του,
μὲ τὴν συμφωνίαν νὰ τοῦ δοθῆ χάρις. Τοῦ ὑπεσχέθη-
σαν νὰ κάμωσιν ὡς πρὸς τοῦτο ὅ,τι δυνήθωσι, καὶ,
κατὰ συνέπειαν τῶν ἀποκαλύψεων του, ἐξήκοντα ἄν-
δρες συνελήφθησαν καὶ ἀπεδείχθησαν ὡς συνενοχοὶ του.

Εἶλασι ἐκ τῶν κακούργων τούτων κατεδικάσθησαν
εἰς θάνατον, τὴσιν δὲ φρίκην ἐπροξένησαν αἱ καταθέ-
σεις τοῦ ἀρχηγοῦ των, ὥστε ἡ μόνη χάρις τὴν ὁποίαν
ἐνόμισαν ὅτι δύνανται νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν ὑπῆρξε
νὰ τὸν θανατώσωσι πρῶτον.

Πολλοὶ κάτοικοι τῶν Βρουῶν ἐνθυμοῦνται ἀκόμη τὸ
τρομερὸν θέαμα τῆς ἐκτελέσεως ταύτης, καὶ τὸ φρικῶ-
δες θέαμα τῶν μελῶν ταύτης τῆς ληστρικῆς συμμορίας
τὰ ὅποια ἔφερον τὴν πίπαν εἰς τὸ σῶμα μέχρι τῶν βαθ-
μίδων τῆς λαιμοτόμου, καὶ τινὰ τῶν ὁποίων ὑπήγαι-
νον νὰ παρατηρήσωσι μὲ σατανικὸν μεῖδιμα μετὰ εἰς
τὸν σάκκον ὅπου ἐπιπτον αἱ κεφαλαὶ τῶν συντρόφων
των.

Σ. Π. Βερέτης.